

BIBLIOGRAFIJOS ŽINIOS

Šviet. Ministerijos Knygų Leidimo Komisijos leidžiamas
LIETUVOS BIBLIOGRAFIJOS INSTITUTO ORGANAS
Lietuvos Bibliotekininkų Draugijos organas

V met. 1932 m. Rugsėjo — Spalių mėn. Nr. 5(29)

Administr.: KAUNAS, Gedimino g. 40—Šviet. Min. Knygų Leidimo Komisija Redakcija: KAUNAS, Žemaičių g. 1, VYTAUTO DIDŽIOJO Universiteto Biblioteka. Prenumerata: metams (6 nr. nr.) 7,50 lit., atsk. nr. 2 lit.

07(=91.92):9

IŠ LIETUVIŠKOSIOS LAIKRAŠTIJOS PRAEITIES

VACL. BIRŽIŠKA

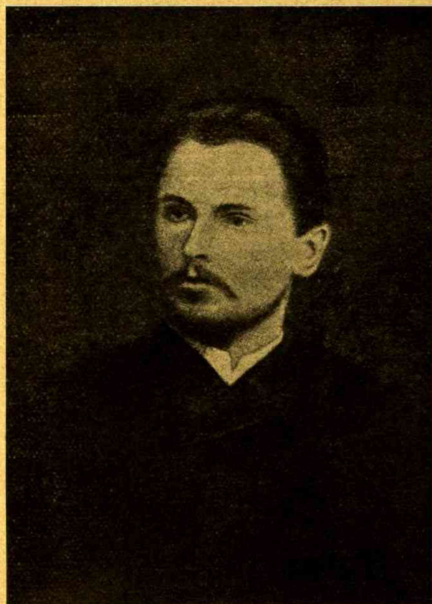
(Tęsimas iš „B Ž." 1931 m. 6 nr. ir 1932 m. 1 ir 2 nr. nr.)

XI.

Dar „Šviesai" einant, Varšuvos Universiteto lietuvių studentų tarpe kilo mintis leisti ir grynai pasaulinį, inteligentų laikraštį, kuris atitiktų ir tą „pozityvizmo" pasaulėžvalgą, kuria buvo persiėmę daugelis lietuvių studentų Varšuvoje, lenkų pozityvizmo įtakoje. Sumanymas išėjo iš Varšuvos lietuvių studentų „Lietuvos" draugijos, kuri ir paruošė „Varpo" prospektą, išspausdintų 1888 m. kovo 28 d. Tilžėje Vejerio spaustuvėje, dar tuo laiku, kai maskviečiai dar „Šviesoje" bendradarbiavo ir dėl to pirmuose „Varpo" numeriuose nedalyvavo. Tasai nedalyvavimas greičiausiai nebus buvęs atsitiktinis ir dr. K. Grinias tvirtinimas, kad pas maskviečius atėjusi žinia apie „Varpo" pasirodymą tik tuo laiku, kai pirmutinis jo numeris jau buvo spaudoje*), ir dėl to jie negalėję pirmuose numeriuose dalyvauti, atrodo neįtikinamas: dr. K. Grinius pamiršo, kad „Varpo" prospektas pasirodė visu pusmečiu prieš atiduodant spaudai pirmąjį

*) K. Grinius „Pirmieji „Varpo" metai" — „Varpas", 1920 1 N.

„Varpo“ numerį ir dėl to jis galėjo pasiekti maskviečius tiek laiku, kad jie, norėdami, galėjo duoti medžiagos ir pirmiems „Varpo“ numeriams; pamiršo, kad per pirmąjį varpininkų susirinkimą 1888 m. atostogomis (VI 29) Marijampolėje buvo visiškai galima patraukti maskviečius prie bendro darbo. Jeigu jie tačiau pradžioje nedavė „Varpui“ nieko, tai greičiausiai dėl jų principinio nusistatymo neardyti to bendradarbiavimo su kunigais, kuris sėkmingai, kaip jiems rodės, ėjo „Šviesoje“ ir kuriuo pati „Šviesa“ rėmėsi. Tai aiškėja ir iš kaikurių maskviečių (A. Krikščiukaičio, A. Vilkutaičio) senėlesnės korespondencijos, kurioje jie griežtokai pasisakydavo prieš kairesnę orijentaciją. Tik „Šviesai“ sustojus eiti ir iš pirmųjų „Varpo“ numerių paaiškė-

15. Dr. V. Kudirka

jus palyginti taikokiam jo nusistatymui kunigų atžvilgiu, ir maskviečiai pradeda siųsti savo raštus į „Varpą“. Į jų pažiūrų tolimesnę raidą paveikė jau pati „Varpo“ kryptis. Pradžioje ir pats „Varpas“ nevengė bendradarbiauti lietuviškoje dirvoje su kunigais. Kiek „Šviesa“ stengėsi susidaryti dešiniųjų koncentraciją su pasauline inteligentija, tiek „Varpas“ pradžioje galvojo apie centro ir kairesnių elementų koncentraciją, pritraukiant ir vieną — kitą kunigą. Bet šie daugiausia iš karto nepalankiai pažiūrėjo į tokią ne jų atsirėmusių koncentraciją ir „Varpe“ labai mažai ir trumpai bendradarbiavo. Dar 1889 m. kada dar nepradėjo eiti „Apžvalga“, „Varpo“ bendradarbių tarpe randame kun. A. Burbą, kurio, Amerikoje apsigyvenus, nepilnai orijen-

tuotasi Lietuvos kunigų nusistatymu tuo reikalu, ir kun. Pr. Urbonavičių (Pr. Vytautą), įdėjusį čia vieną laišką. 1890 ir 1892 m. A. Milukas (Antanėlis, Dzūkelis), ką tik apleidęs Seinų kunigų seminariją ir galutinai nenusistatęs kuria linkme eiti, ir kun. Tomas Žilinskis (Adomas Domeika), ir paskiau pasirodęs platėlesnės lietuvių jėgų koncentracijos šaliniku. 1894—1895 m. randame dar kun. P. Bučio (P. B.) straipsnius, bet jau griežtai poleminio pobūdžio, besiginčijančius su tam tikromis „Varpo" pažiūromis; 1895 m. vieną kun. J. Tumo vertimą. Tuo būdu „Varpas" nuo pat pradžios virto grynai pasaulinės inteligentijos organu; jai jis padėjo labiau susikristalizuoti, pareikšti šiokią tokią programą, ir toliau diferencijuotis.

Pirmuoju faktinuoju „Varpo" redaktorium buvo dr. V. Kudirka, redagavęs jį iki savo mirties 1899 m. Tačiau 1890—1895 metais, nors V. Kudirka ir duodavo visam „Varpui" kryptį ir pats prirašydavo svarbiausius „V." skyrius, faktinasis „V." numerių tvarkymas ir medžiagos rinkimas buvo 1890 m. J. Adomaičio — Šerno, 1891—1894 m. Jono Kriaučiūno ir 1895 m. dr. Stasio Matulaičio rankose. 1899 m. antroj pusėje, dr. V. Kudirkai jau nebepajėgiant „V." tvarkyti, jį pavaduoja dr. J. Bagdonas, redagavęs „V." iki 1902 m. pabaigos; 1903—1904 m. jį redaguoja Jurgis Šaulys, 1905 m. Povilas Višinskis (faktinai ir 1906., nes

Metas I. Sausis 1889 m. **Num. I.**

„Varpas" iszleidžiamas Tilžėje 20 kiekvieno mėnesio. Metinė prekė su prisiuntimu
Rusijoje . . . . 4 rubl.,
Prusūse . . . . 4 mark.,
Amērikoje ir kitur 5 mark.

VARPAS

Apgarsinimai „Varpe" kasztūja už kiekvieną ketvirtai dalytą eilutę smulkiu rasztu spaustą 20 pfen. arba 10 kap. priimami „Varpo" rėdystėje Bitėnůse per Lumpėnus, Ostpreussen.

literaturos, politikos ir mokslo menesinis laikrasztis.

Įtalpas: Naujas laikrasztis, -j-g-. — Varpas, V. Kapsas. — Antanas Valys, Jonas L. . ys. — Sunaudojimas medžio, J. Š. idernas. — Audiatur et altera pars! Szernas. — Isz tėvyniszkos dirvos, a-b. — Hygiēna, Hygiējos tarnas. — Literaliszka [illegible] A-e. — Isz visur, Budrys. — Politika. — Muzika. — Isz produktiszku turgavieczių. — Pasarga rėdystės. — Apgarsinimai. — Isz bulletinu Vilniaus meteorologiszkos observatorijos.

15. „Varpo" 1889 m. antgalvė

paskutinis „Varpo" 1905 m. numeris pasirodė jau bene kovo m. 1906 m.). 1905 m sustojęs „Varpas" atgijo 1913 m., kada pasirodė Tilžėje du jo numeriai, 1917 m. Voroneže (vienas numeris), ir Kaune 1920—1921 m. (12 numerių), 1924 m. (V. Kudirkos sukaktuvių), 1926 m. (dr. K. Griniaus sukaktuvių); galop jau paskutiniais metais jis pradeda eiti dažnėliau.

Atsakančiu prieš vokiečių valdžią redaktorium 1889—1892 m. (iki 3 N.) buvo Martynas Jankus. Kai tuo laiku įvyko stambūs materijaliai nesusipratimai tarp „varpininkų" ir M. Jankaus, jis buvo pakeistas Kr. Voska, o nuo 1895 m. iki 1905 m. Jurgiu Lapinu. Pirmieji trys „V." 1889 m. numeriai buvo spausdinti Vejerio spaustuvėje Tilžėje, nuo 4 N. spausdina Kr. Voska Ragainėje, 1890 m. M. Jankui nusipirkus Voskos spaustuvę, spausdinama jo spaustuvėje Ragainėje, paskui Tilžėje; 1892 m. įvykus minėtiesiems nesusipratimams nuo 4 Nr. iki pat „Varpo" ėjimo pabaigos 1905 m. spausdinama pas O. Mauderodę, Tilžėje;

1913 m. pas E. Jagomastą Tilžėje. „Varpas“ buvo spausdinamas kartą per mėnesį, tik 1897—1899 m., dėl lėšų, o gal ir dėl medžiagos stokos sąryšyj su plačiais suėmimais, kurie tuo laiku paraližavo aktyvų daugelio „Varpo bendradarbių veikimą, „V.“ ėjo vieną kart per du mėnesiu.

„Varpo“ užsimojimas patraukti prie aktyvaus darbo visą pasaulinę lietuvių inteligentiją, aplamai pavyko. Jo bendradarbių tarpe randame daugelį tokių, kurie kitomis aplinkybėmis lietuviškam darbui gal būtų visiškai žuvę. Kitiems jų bendradarbiavimas „Varpe“ buvo tik tam tikra jų evoliucijos stadija — iš „Varpo“ vieni nuėjo į kairę, kiti į dešinę; kitiems „Varpas“ padėjo kaip tik neaiškiai jų pasaulėžvalgai susikristalizuoti. Bet aplamai, veikdamas visus inteligentus, tiek palankius, tiek nepalankius „Varpo“ orijentacijai, žurnalas suvaidino žymiausią vaidmenį visuomeniniame Lietuvos gyvenime, padėjo bręsti politinei ir visuomeninei Lietuvos orijentacijai, idėjiškai pagilino tą diferencijaciją, kuri pačiose Lietuvos gyvenimo gelmėse jau nuo seniau pradėjo bręsti. Tačiau svarbiausią vaidmenį „Varpas“ suvaidino lietuvių publicistikoj ir literatūroj, įtraukęs į literatūrinį darbą daugelį tokių žmonių, kurie pirma niekur nieko nebuvo rašę.

Nors ir šičia, kaip „Aušros“ bei „Šviesos“ bendradarbių tarpe, ne visi slapyvardžiai iki šiol atskleisti, tačiau ir žinomų autorių yra nemaža. 1889 m. tarp „Varpo“ bendradarbių randame: 1) Ant. Abraitį, 2) J. Adomaitį, 3) J. Bagdoną, 4) J. Basanavičių, 5) Joną Beržanskį, 6) A. Burbą, 7) M. Davainį — Silvestraitį, 8) J. Gaidamavičių — Gaidį, 9) Gaigalą, 10) Jerkmoną Penčiuką, 11) J. Kriaučiūną, 12) Ant. Kriščiukaitį, 13) V. Kudirką, 14) A. Lenkutį, 15) P. Leoną, 16) M. Lozoraitį, 17) J. Radziukyną, 18) A. Sketerį 19) O. Sketerytę — Jablonskienę, 20) K. Skirmuntaitę, 21) Joną Staugaitį, 22) Pr. Urbonavičių, 23) K. Verbūnaitį, 24) J. A. Višteliauską — Vištelių. 1890 m. prisideda: 25) Julius Aleksa, 26) Kun. Aleksandravičius (jo raštas matyt atsitiktiktinai į „Varpo“ red. rankas pakliuvęs), 27) A. Fromas — Gužutis, 28) J. Jablonskis, 29) J. Jesulaitis, 30) G. Liansbergis, 31) Vl. Mačys, 32) Petras Matulaitis, 33) Stasys Matulaitis, 34) Pov. Matulionis, 35) A. Milukas, 36) G. Petkevičiūtė, 37) J. Rūgys, 38) Jonas Šliūpas, 39) Rokas Šliūpas, 40) Petras Vileišis, 41) Tomas Žilinskas, 1891 m. — 42) M. Čepas, 43) S. Cyvinskas, 44) A. Dubinskas, 45) V. Gaigalaitis, 46) P. Janušis, 47) J. Koncevičius, 48) A. Lingis, 49) Juozas Lozoraitis, 50) J. Mačys, 51) Merkevičius, 52) V. Pietaris. 1892 m. — 53) L. Didžiulienė, 54) Pr. Mašiotas. 1893 m. — 55) J. Andziulaitis, 56) K. Grinius, 57) M. Kuprevičius, 58) Petras Markūza, 59) Just. Zubrickas. 1894 m. — 60) P. Bučys, 61) J. Račiūnas, 62) S. Raila, 63) Ignas Bitaitis (tikroji pavardė, kurios netenka painioti su J. Staugaičio slapyvardžiu — J. Bitaitis), 64) E. Volteris, 65) J. Kačergis. 1895 m. — J. Lapinas, 67) M. Šikšnys, 68) kun. J. Tumas, 66) L. Vaineikis, 70) Pov. Višinskis, 71) Jonas Žilinskis; 1896 m. — 72) Būdvietis, 73) A. Macejauskis, 74) M. Peč-

kauskaitė, 75) J. Vileišis. 1897 m. — 76) A. Janulaitis. 1898 m. 77) P. Avižonis, 78) J. Žymantienė — Žemaitė. 1899 m. 79) Vl. Sirutavičius. 1900 m. 80) J. Biliūnas, 81) Juozas Garmus, 82) Vincas Mickevičius, 83) V. Palukaitis, 84) S. Pšibliauskienė 85) A. Smetona, 86) Pr. Žitkevičius. 1901 m 87) K. Būga, 88) L. Gira, 89) L. Jakavičius, 90) V. Mongirdas, 91) K. Pilėnas, 92) A. Rucevičius, 93) J. Šaulys. 1902 m. 94) J. Baltrušaitis, 95) V. Didžiulytė, 96) K. Jakštas, 97) K. Jasiukaitis, 98) J. Petrulis, 99) K. Stiklius. 1903 m. 100) Jurgis Bielinis, 101) M. Jankus, 102) J. Jarašius, 103) V. Putvinskis, 104) J. Ralys, 105) D. Alseika, 106) V. Požėla, 107) J. Vanagaitis, 108) A. Varnas. 1905 m. — 109) J. Gerbačiauskas, 110) Vl. Pauliukonis. Jei mes dar pridėsime kiek neišaiškintų slapyvardžių, tai visgi bendras bendradarbių skaičius nepraneš 150 asmenų. Bent pusė jų tenka pirmiems trejiems „Varpo" gyvenimo metams. Toliau prisideda naujų nuo 1 iki 7 kas metai ir jų tarpe žymi dalis tokių, kurie greitai pareina prie kitų politinių grupių, daugiausia prie socijaldemokratų (1897—1899 m. iš keturių naujų „Varpo" bendradarbių trys buvo socijaldemokratai, 1900 m pusė socijaldemokratų), arba net bendradarbiauja „Varpe", priklausydami jau kitoms politinėms grupėms. Tai rodo, kad „Varpo" ideologijos įtaka jaunesniajai šviesuomenės kartai kitų aiškėjančių politinių ideologijų akyvaizdoj, jau bent nuo 1896 m. pradeda mažėti. Užtat tuo pačiu laiku patiems senesniems „varpininkams" pavyksta labiau susikoncentruoti ir eiti prie sudarymo aiškesnės savo siekimo programos.

XII.

Varšuviečiai, sukūrę „Varpą", įėjo į glaudesnius santykius su maskviečiais ir sūdarę kiek ryšių ir krašto viduje, nusistato savo darbą plėsti ir liaudyje. Tam „Varpas", skiriamas inteligentams, netiko. Buvo sumanyta leisti specijalus, liaudžiai skiriamas laikraštis, vardu „Ūkininkas", kuris pradžioje turėjo būti toks laikraštis, kuris tiktų įvairių pažiūrų ūkininkams. Buvo nusistatyta net ieškoti glaudesnio bendradarbiavimo su kunigais, kurių nemažas būrelis į tą kvietimą atsiliepė, nors jau einanti „Apžvalga" žymią aktyviosios kunigijos dalį buvo įtraukusi į katalikiškąjį darbą, bet visų kunigų patenkinti negalėjo. Rusų valdžios politikos atžvilgiu „Ūkininkas" iš pradžių buvo švelnokas — jis tenkinosi nurodymais administracinio rusų aparato veikimo Lietuvoje netobūlumus, atskirų valdininkų neteisėtumus, nelietė visiškai, ar bent daug mažiau už katalikiškąją „Apžvalgą", visos rusų politikos Lietuvos atžvilgiu. Ir tik apie 1896 m. padidėjusios rusų administracijos represijos privertė ir „Ūkininką" pakeisti politinį savo toną ir stot jau į kovą su valdžia. Tuo pačiu maždaug laiku kiek pasikeičia ir „Ūkininko" tonas kunigų atžvilgiu. „Ūkininkui" atsirasti ir pradinei jo ideologijai susidaryti daugiausiai padėjo studentai — maskviečiai, kurių visuomeninį to laiko nusistatymą jis labiausiai atitiko.

Pradėta „Ūk." leisti nuo 1890 m. pradžios ir leista be pertraukos iki 1905 m. lapkričio mėnesio, kada jį pavadavo pradėjęs 1905 m. gruodžio m. 1 d. eiti legalus „Lietuvos Ūkininkas". Faktinai „Ū." redagavo 1890—1891 m. J. Adomaitis, 1892—1894 m. J. Kriaučiūnas, 1895 – 1896 m. S. Matulaitis, 1897—1898 m. K. Grinius, 1899—1903 m. J. Bagdonas ir 1904—1905 m. J. Šaulys. Dažniausiai „Varpo" ir „Ūkininko" redagavimas buvo sujungtas vieno redaktoriaus rankose, nors buvo metų, kada jie turėjo ir atskirus redaktorius. Tie patys buvo ir atsakomieji redaktoriai ir spausdinimo vietos. Tiktai nuo 1895 20 Nr. „Ūkininkas" pradėta spausdinti nebe Mauderodės, bet Šenkės spaustuvėje, kur jis buvo spausdinamas iki 1905 m. pabaigos. Ėjo kartą per mėnesį, išėmus 1895—1896 m., kada buvo leidžiamas du kartu per mėnesį, po 24 N. per metus ir dar su knygučių priedais. Tačiau, kad ir buvo galimumo paruošti užtenkamai

Metas I. Sausis 1890 m. Num. I.

ŪKINĮKAS

lietuviszkas laikrasztis paskirtas reikalams ukinikų

Iszeina Ragainėje syki ant mėnesio. Metine prekė: Maskolijo su prisiuntimu kopertosa 6 rubl. su perneszimu per rubežių arba per rankas imant nuo parkupezių 3 rubl.; Prusuos su prisiuntimu 4 mark.; Amerikoje ir kitur 5 mark.

Apgarsinimai „UKINĮKE" kasztuoja už kiekvieną ketvirtai dalįta eilatę smulkiu rasztu spausta 20 pfen. arba 10 kap., priimami „Ukinįko" iszleistuvėje Ragainėje, (Ragnit, Ostpreussen).

Įtalpa: Prakalba, v-k-. Artojaus skundas, Pažerių V. — Paiszinimai anglimis, J. - tis — Lietuvos istorija, Lietuvos vaikas. — Kokią naudą turime isz mėszlo, J. St. Augys. — Gyvulių ligos. — Kelionė vandens laszelio, P. Aszakaltis. — Žinios isz Lietuvos, Bodrys. — Apie Žeimių banką, Greitakojis. Žinios isz svetimų szalių, Keleivis. Naudingi pamokinimai. — Apie nekuriuos ukei naudingus gyvulėlius, Szvirplys. — Politika. — Turgavietės. — Gromatnyczia. — Apgarsinimai.

16. „Ūkinįko" 1890 m. antgalvė

medžiagos dvisavaitiniam laikraščiui, bet buvo didelių sunkumų jį laiku išplatinti; dėl to 1897 m. grįžtama vėl prie leidimo kartą per mėnesį. O gal čia paveikė ir tos pačios 1896 m. represijos.

Beveik visi „Varpo" bendradarbiai buvo kartu ir „Ūkininko" bendradarbiais. Tačiau, be jų, „Ūk." turėjo ir nuosavių, tiek iš inteligentų, tiek ypačiai iš eilinių „Ūk." skaitytojų — iš kaimiečių tarpo. Vieni jų tiktai „Ūk." bendradarbiavo, nes pirmųjų jo metų pozicija labiau jų nuotaiką atitiko, kiti dėl to, kad nebuvo pratę rašyti tokiu tonu, kokio reikalavo „Varpas"; galiausiai buvo ir tokių, kuriuos ypatingai traukė toji platesnioji auditorija, kokią buvo susidaręs „Ūkininkas". Deja, daugelio bendradarbių iki šiol negalime atskleisti, nors be abejo tarp neatskleistų slapyvardžių yra nemaža ir tokių, kurie priklauso jau žinomiems bendradarbiams, kitais slapyvardžiais pasirašiusiems: juk vienas tiktai dr. K. Grinius „Ūkininke" vartojo apie 150 įvairių slapyvardžių, kurių kitų jis ir pats neatsimena. Tarp žinomų mums „Ūkininko" bendradarbių, kurių nerandama „Varpo" bendradarbių tarpe, yra: 1890 m. kun. Adomas Grinevičius, kun.

J. Kriščiukaitis (M. Didžjonis), P. Mikolainis; 1891 m. Vincas Laurinaitis, kun. J. Lideikis, Juozas Vilkutaitis (Gulb. Keturakis), M. Veitas; 1892 m. Antanas Bendoraitis, Juozas Matulaitis, Poderys, Jonas Račiūnas, kun. M. Simonaitis, kun. Kaz. Urbonavičius; 1893 m. kun. Kaz. Matulaitis, Vincas Šlekys, Jonas Čėsna; 1894 m. Juozas Rimša, Vilius Žubaitis; 1895 m. J. Damijonaitis, J. Senkus, B. Prapuolenis, kun. A. Sabaliauskas, Ant. Gudaitis, Svetlauskas; 1896 m. Jurgis Kaupis, D. Macius, J. Palukaitis; 1897 m. Antanas Avižonis, Lelešius; 1898 m. P. Garšva, A. Kamaitis, Pr. Vaičaitis, J. Kaunas (?), kun. Stankevičius, Ant. Vilkutaitis, kun. Andrius Dambrauskis (?) 1899 m. Juozas Akelaitis; 1900 m. A. Jaroševičius, A. Daniliauskas, V. Leveckas; 1901 m. Antanas Baltrušaitis, A. Buivydas. Pr. Paršaitis, K. Šeškevičius; 1902 m. Zofija Gruzdytė-Avižonienė, D. Šidlauskas; 1903 m. Kipras Bielinis, J Krikščiūnas; 1904 m. Antanas Graurogkas, Jurgis Smolskis, M. Slančauskas. Tame sąraše akį veria ir nemažas skaičius bendradarbių kunigų (apie

Metai 1 — Sausis. 1901 m. — Num. 1

Prekė su prisiuntimu: Prusuose . . . 1 rub. Lietuvoje-Maskol 3 rub. Anglijoj . . . 3 šil. Amerikoj . . . 75 c.

Naujienos

Adresas: Fr. M. Saunus, Rokaiten, per Neukirch, Ostpreussen.

mėnesinis žmonių laikraštis.

Turinys. Musų troškimai. *Naujienų Red.* Stebuklai mokslo (toliaus bus). *J. Barzdyla.* Ar Dievui ar Mamonui (toliaus bus). *L. Tolstoj.* Iš Lietuvos. Nuo Sintautų, nuo Pajavonio, Lankeliškiai. Lietuviai svetur. Iš svetimų šalių. Laiškas iš Kitajaus. Karė Pietinėj Afrikoj.

17. „Naujienų“ 1901 m. antgalvė

12), kurie vieni kartais atsitiktinai bendradarbiavo, kiti gi ir nuolatos, iš metų į metus, siuntė savo straipsnius į „Ūkininką“ (pvz. kun. M. Simonaitis), nepaisydami to, kad atskiri kunigai buvo neretai „Ūkininke“ už tą ar kitą jų pasielgimą ir smarkiai pabarami. Tačiau tokiu savo bendradarbiavimu tie kunigai nedavė „Ūkininkui“ virsti griežtai antiklerikaliniu laikraščiu, kad kaip virto jo įpėdinis „Lietuvos Ūkininkas“.

„Ūkininkui“ vis labiau stojant į griežtą opoziciją prieš valdžią, kiti nepolitiškieji laikraščio tikslai, kuriems jis buvo kuriamas, savaime atkrito. Tai iškėlė reikalą greta jo leisti ir kitą laikraštį, skiriamą tiems, kas laikraštytyje ieškojo ne vien politikos. Antra vertus, kadangi lietuvių spaudos persekiojimas 90-jų metų pabaigoje buvo žymiai pakitėjęs ta kryptimi, jog rusų valdžios organai ne tiek bausdavo už lietuviškas raides, kiek už revoliucinį raštų turinį, kilo mintis leisti tokį laikraštį, kurs, turiniu būdamas visiškai legalus, neužtrauktų persekiojimų jo platintojams ir skaitytojams. Nors ir tam reikėjo lėšų, kurios buvo renkamos vien aukų pavidalu, nuo 1901 m. pradžios „Varpo“ ir „Ukininko“ redakcija pradėjo leisti dar naują mėnesinį laikraštį, „Naujienas“. Redakcija faktinoji ir atsakoma, buvo ta pati „Ūkininko“ redakcija; spausdinama buvo ten pat, pas Šenkę, ir bendradarbiai buvo tie patys: iš visų „Naujienų“ ben-

1
8
8

dradarbių, berods tik J. Barono ir A. Staugaičio nepavyko surasti ir „Varpo“ bei „Ūkininko“ bendradarbių tarpe. Bendroji redakcija iš visos gaunamos medžiagos atrinkdavo tai, „kas galėjo suteikti žmonėms pamokinančių skaitymų ir pranešti jiems visokias naujienas iš Lietuvos ir kitų žemių, nesimaišant į kovą su valdžia“ ir iš to sudarydavo „Naujienų“ numerius. Tuo būdu „N.“ buvo tik kitu vardu pavadinta legali „Ūkininko“ dalis. Bet kraštui vis labiau įsipolitikuojant, „N.“ didesnio pasisekimo nesurado, ir nuo 1904 m. pradžios jų jau nebeleidžiama. Žinoma, greit spaudą leidus, tokio užsieninio laikraščio reikalas būtų atkritęs savaime.

XIII.

„Šviesai“ 1889 m. nebeinant, patys faktinieji „Šviesos“ leidėjai ir susispietusi ties jais katalikiškoji visuomenė neliko be laikraščio. Nuo 1890 m. pradžios pradeda eiti Tilžėje „Žemaičių ir Lietuvos Apžvalga“, katalikiškas laikraštis, kurio programa buvo išspausdinta dar spalių m 22 d. 1889 m. Kaip buvo ir su „Varpu“, inicijatyva ir čia išėjo iš naujos, jaunesnės grupės; senesnieji „Šviesos“ bendradarbiai, be pasaulinių inteligentų, prisidėjo tik paskiau; tik čia nematyt to principinio nusistatymo būtinai blokuotis su kitomis grupėmis, kuris veikė maskviečius studentus, nustatydamas jų pradinį santykį prie „Varpo“. „Apžvalga“, iš karto pasivadindama „katalikišku laikraščiu“, tuo pačiu užkirto kelią į savo skiltis tiems, kas, kad ir nesutiko visai su „Varpo“ programa, bet nebuvo aktyvus katalikas; užkirto kelią ir gausingiems „Aušros“ ideologijos šalininkams, kurie nekaip jautėsi „Varpe“, bet „Apžvalgoj“, kuriai labiausiai rūpėjo kova už katalikų tikybos teises Lietuvoje, neturėjo apie ką rašyti. Jiems daug artimesnis pasirodė 1896 m. pradėjęs eiti „Tėvynės Sargas“.

Palyginti su „Varpu“, „Apžvalgos“ būklė buvo daug geresnė tuo, kad redaktoriams ir bendradarbiams neteko visiškai rūpintis lėšomis laikraščiui leisti: spaustuvininkas vokietis Otto Mauderodė*) spausdindamas daug įvairios lietuviškos tikybinės literatūros ir ją platindamas, sudarė plačiausius ryšius su visais knygnešiais; suvokęs lietuvių knygų rinkos padėtį, nutarė pats leisti tokį laikraštį, kuris tų pačių knygnešių būtų platinamas ir padėtų platinti jojo išleistas knygutes. Ir neapsivylė — tiek dėl sugebėjimo platinti, tiek dėl paties laikraščio turinio, atitinkančio daugumo Mauderodės knygų pirkėjų nusistatymą, laikraštis deficito neduodavo, kad ir buvo leidžiamas ne kas mėnuo, kaip „Varpas“ ar „Ūkininkas“, bet kas dvi savaiti (24 numeriai per metus). Tiktai paskutiniais 1896 metais buvo išleista 12 numerių ir jiems išėjus, laikraštis sustojo; bet sustojo ne dėl lėšų trūkumo, ne dėl to, kad skaitytojai būtų nuo jo pabėgę, bet dėl trūkumo bendradarbių, kurie kone visi pabėgo į daug gyvesnį ir labiau atitinkantį tautiškai - katalikišką jaunesniosios kunigijos nusistatymą, į „Tėvynės Sargą“.

*) J. Tumas: „Apžvalga“ ir Apžvalgininkai. Kaunas, 1925 m.

Atsakomuoju „Apžvalgos“ redaktorium Mauderodė pradžioj pastatė savo raidžių rinkėją E. Jagomastą, bet jį greit pašaukus karo tarnybos atlikti, nuo 1890 m. 22 Nr., iki pat pabaigos ats. red. pasirašo M. Kiošis, tik 1891 m. kun. H. Vychmanas. Faktinai Tilžėje visą medžiagą tvarkė Juozas Angrabaitis, bet neoficijaliu redaktorium iki 1891 m. XI 21 buvo tuo laiku dar klierikas Pranas Urbonavičius, kurį paskui pakeičia kun. Kazimieras Pakalniškis.

18. J. Angrabaitis

Kadangi „Apžvalgos“ pasirodymas buvo susijęs su momentu, kada rusų administracija ypatingu žiaurumu persekiojo katalikų bažnyčią Lietuvoje, tai „katalikiškos“ „Apžv.“ tonas nuo pat pradžios savaime pasidarė griežtai opozicinis, ir tai ne „Varpo“ - „Ūkininko“ opozicijos ribose, ne opozicinis vietos administracijai, bet rusų valdžiai, kuri centre, Petrapilyj, nustatydavo pagrindines kovas su katalikybe gaires. Tokiu tonu, kokiu kalbėjo „Apžvalga“, nebuvo iki tol kalbėjęs su rusų valdžia nė vienas lietuvių laikraštis, ne tik „Aušra“ ar „Šviesa“, bet ir „Varpas“ ar „Ūkininkas“. Panašiu tonu, tik paskiau, pradeda kalbėti socijaldemokratų laikraščiai, irgi nieko nelaukę kraštui iš galimų vietos administracijos politikos pakeitimų. Griežtai opozicinis „Apžvalgos“ tonas neabejotinai galėjo nugąsdinti vieną kitą senesnį kunigą ar ūkininką, dar atsimenantį žiaurius 1863 — 1864 m. sukilimo malšinimo laikus, galėjo nuo savęs atstumti ir dalį pasaulinių inteligentų, svajojančių apie taikų sugyvenimą su rusų valdžia, bet jaunesniąją kartą, tiek kunigų, tiek platesnės lietuvių visuomenės, veikė revoliuciškai, ją patraukdavo ir užtikrindavo laikraščiui didelį pasisekimą, nors rusų administracija daug žiauriau persekiodavo „Apžvalgos“ skaitytojus ir platintojus, negu daug kairesnius „Varpo“ ir „Ūkininko“ šalininkus. Jei visgi ilgainiui nuo „Apžvalgos“ atsimetė žymi dalis jos bendradarbių, tai čia tenka ieškoti priežasties tame, kad „Apžvalgai“ katalikybės ir lietuvybės sąvokos buvo sinonimai, kad už katalikybės ribų ji nematė lietuvybės ir kad tuo būdu eilė gyvų to laiko lietuvių gyvenimo klausimų, pirmoj galvoje lietuvių spaudos uždraudimas, kaipo tiesiogiai su katalikybe nesusidūrę, „Apžvalgai“ beveik visiškai nerūpėjo ir nebuvo nagrinėjami.

19. „Žemaičių ir Lietuvos Apžvalgos“ 1890 m. antgalvė

Šiaip gi, kol nepradėjo aiškėti toji nauja tendencija, „Ap-

žvalgai" pavyko sutelkti savo skiltyse nemažas bendradarbių būrys. 1890 m. „Apžvalgoj" bendradarbiauja: 1) J Angrabaitis, 2) Ant. Baranauskas, 3) Aug. Baranauskas, 4) A. Burba, 5) A. Dambrauskas, 6) M. Davainis - Silvestraitis, 7) A. Frommas, 8) S. Gimžauckas, 9) M. Jurgaitis, 10) A. Ivoškevičia, 11) J. Karbauskas, 12) J. Kriaučiūnas, 13) P. Kriaučiūnas (?), 14) J. Ložinskis, 15) J. Milevskis, 16) K. Pakalniškis, 17) A. Paulauskis, 18) Petras Petrulis, 19) K. Ramanauskis, 20) Ks. Sakalauskis, 21) J. Trumpelis, 22) J. Tumas, 23) J. Ulickis, 24) Pr. Urbonavičius, 25) P. Viengalis, 26) A. Žeimavičius; 1891 m. prisideda 27) S Didžiulis, 28) J. Mačiulis - Maironis, 29) A. Milukas, 30) J. Molušis, 31) A. Pavilonis, 32) V. Pietaris, 33) K. Pronckietis, 34) J. Vitkus, 35) J. Žebrys, 1892 m. — 36) P. Būčys, 37) J. Lideikis, 38) P. Radzvickis, 39) M. Simonaitis, 40) B. Šlamas; 1893 m. — 41) Petras Andrekus, 42) Andrius Dambrauskas, 43) A. Grinevičius, 44) A. Kaupas, 45) P. Lialis, 46) S. Norkus - Narkevičius, 47) J. Zubrickis; 1894 m. 48) St. Durskis, 49) J. Kaulakis, 50) J. Koncevičius, 51) P. Mikolainis, 52) J. Rimša (?), 53) A. Sabaliauskas, 54) V. Šlekys. 1895—1896 m vos tik vieną naują 55) J. Paškevičių (?) tesurandame, gal ir 56) B. Prapuolenį. Kad ir čia tenka dar kiek pridėti autorių, kurių slapyvardžių atskleisti nepavyko, tačiau jų skaičius nėra didesnis, kaip neatskleistų „Varpo" bendradarbių. Tuo būdu gausime visu trečdaliu bendradarbių mažiau negu iki to paties laiko turėjo „Varpas", o paėmę jį kartu su „Ūkininku", gausime „Apžvalgai" vos pusę jų bendradarbių skaičiaus. Bendrų bendradarbių su „Varpo" beveik nebuvo, bet kunigai, „Ūkininko" bendradarbiai, berods visi bendradarbiauja ir „Apžvalgoj". Paskutiniais 1895—1896 m. visą beveik „Apžvalgą" prirašo savo raštais vienas kun. K. Pakalniškis; kiti bendradarbiai duoda tik korespondencijas ar kronika.

Palyginamieji „Varpo" - „Ūkininko" 1889—1896 m. ir „Apžvalgos" bendradarbių skaičiai, iš dalies leidžia lyginti ir tų dviejų grupių įtaką aktyvios to laiko lietuvių šviesuomenės tarpe. Tačiau įtaka liaudyje greičiausiai buvo atvirkščia—tai nusako kad ir išplatintųjų egzempliorių skaičius — „Apžvalgos" platinta bent dveja tiek, kiek anų dviejų laikraščių drauge.

XIV.

Dar 1895 m. paaiškėjus, kad ir daugeliui kunigų „Apžvalgos" pozicija persiaura, nuo 1896 m. pradžios kuriamas naujas laikraštis „Tėvynės Sargas", kuris šiaip savo uždavinį apibūdino: „T. S." pirmučiausiai rūpinsis perserginėti brolius lietuvius ir žemaičius apie visokias neteisybes trijų didžiausių mūsų neprietelių: vietinės administracijos, žydų ir išgamų lietuvių ",„ ne katalikystė dėl tėvynės, bet patrijotizmas iš Dievo meilės". Prie to dar tektų pridėti, kad „T. S." iškarto parodė daugiau aktyvumo ir savo politinių kaimynų atžvilgiu — „varpininkų", paskiau ir „socijalistų" ir neretai gan aištriai su jais polemizavo,

pradėdamas tą seriją kovų su kairesniąja Lietuvos visuomenės dalim, kuria paskui tiek pagarsėjo Seiniškis „Šaltinis“ ar „Vadovas“. Tiktai „T. S.“ tonas toj polemikoj buvo daug švelnesnis ir kultūringesnis. Pagrindinę „T. S.“ turinio dalį sudarydavo įvairi medžiaga, reikalinga kovai už lietuvių spaudą. Šiam darbe „T. S.“ užėmė ypatingą, ir kad ir kažin kaip keista konstatuoti, visiškai tuščią vietą, nes kiti laikraščiai, vis labiau krypdami į kairę, vis mažiau domėjosi lietuvių spaudos reikalais, manydami, kad tik revoliucinė akcija gali iš viso veikti rusų valdžią. Galiausiai „Varpas“ net ir savo skiltyse buvo bekeliąs mintį, ar iš viso beverta už lietuvių spaudą kovoti esančios rusų valstybėje tvarkos sąlygomis, kad, ir spaudą leidus, vis viena cenzūra neleisianti nė vieno laisvesnio žodžio, tuo tarpu spaudai esant uždraustai, laisvas lietuviškas žodis prie geros platinimo organizacijos beveik nevaržomas plečiasi. Kadangi politinė „Tėvynės Sargo“ programa nereikalavo nieko daugiau, kaip tik sulyginti lietuvių teises su kitų, Rusijoj gyvenančių tautų teisėmis, tai tokia kairesniųjų pozicija jam buvo visiškai nepriimtina ir kova už lietuvių spaudą turėjo jam sudaryti centrą kovos už lietuvių teisių lygybę. Visą „T. S.“ ėjimo laiką „sargiečiai“ smulkiausiai rejestruoja visus spaudos persekiojimo faktus ir nuolatos ragina kreiptis į vyriausybę su atitinkamais reikalavimais ir prašymais, tai paduodamais asmeniškai, tai kolektyvių prašymų ar valsčių nutarimų pavidalu. Nors neabejotinai 1904 m. spauda buvo grąžinta labiausiai dėl bendrų politinių - visuomeninių įvykių Rusijoj ir Lietuvoje, tačiau toji „T. S.“ akcija neliko be pasėkų tiek pačiam leidimui pagreitinti, tiek svarbiausia, sustiprėti lietuvių visuomenėj įsitikinimui, kad rusų raidės mums nepriimtinos; to gi įsitikinimo labai reikėjo, nes kaip tik „T. S.“ leidimo laikais rusų raidės vis daugiau plito Lietuvoje, daugiausia per pradines mokyklas. Kiti pagrindiniai reikalai, kurie „Tėv. Sargui“ itin rūpėjo, buvo mokyklos ir, žinoma, katalikų bažnyčios reikalai. Taciau pastariesiems buvo duodama daug mažiau vietos negu aniems.

„Tėvynės Sargas“ ėjo 1896—1904 m kartą per mėnesį. Spaudą leidus, jis sustojo, ir tuo būdu 1904 m. jo bepasirodė vos penki numeriai. Jau pirmais metais duodama ir kiek priedų, kurie nuo 1898 m. pridedami kiekvienam numeriui, o nuo 1901 m.

SASIUVAS PENKTAS.

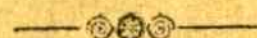
TĖVYNĖS

SARGAS.

MENESINIS LAIKRAŠTIS

paskirtas dvasiškam ir medžiagiškam Lietuvių tautos sulaikymui par jos apšvietimą.

MENŮ 1896 GEGUŽĖ.

TYLŽEJE

20. „Tėvynės Sargo“ 1896 m. antrašt. lapas

virsta „neslepiamąja“ „T. S.“ dalim, t. y. tokia, kuri buvo nelegali tik savo raidėmis, bet ne turiniu, ir už kurių laikymą rusų administracija nebausdavo. 1904 m. padalijimas į slepiamąją ir neslepiamąją dalį buvo panaikintas. Išskyrus vieną pirmąjį 1896 m. numerį, išspausdintą Bitėnuose Jankaus spaustuvėje, visi kiti spausdinami pas Šenkę. Faktinuoju redaktorium nuo 1896 m. iki 1902 m. 4/5 Nr. buvo kun. J. Tumas, tiktai 1896, 1—6 Nr. medžiagą dar tvarkė ir siųsdavo į Prūsus kun. P Lialis nuo 1896 m. 7 Nr. iki 1897 m. 11 Nr. kun. D. Tumėnas; 1902 m., savo dvasinės vyriausybės spiriamas, kun. Tumas buvo priverstas atsisakyti redaguoti. Tas aplinkybes jis taip pats tuomet paaiškino*): „dabartinis redaktorius krenta, kaipo auka dar perankstyvos idėjos — idemnos vienybės visų Lietuvių apšvietimo ir tautystės dalykų... mes visi Lietuviai dar tebesame atspindis svetimų... idėjų, nuosavos, tikrai „lietuviškos“ idėjos sulyg aguonos grūdą teturėdami. Dirbame... ne dėl „Lietuvos“: vieni dirba dėl „Rymo“, kiti dėl „Bebelio, Markso“ etc. Dabartinis Redaktorius... mėgino užimti vidurinį kelią... benepavyks suderinti du su kitom nuomonėm Lietuvių būriu, išrandant bendrą, grynai lietuvišką darbą. Šešerius metus padirbėjus mato .. jog pilna tautiška lietuvių vienybė — tai tik svajonė... Nežinodamas nejokių atžvilgių į ypatas, stojančias ant kelio tautiškai mūsų geryneigai, užsipelniau galingųjų rūstybę, kurie stengės visaip man subarti ir nuo užsiėmimo atstumti. Spyriaus kiek galėjau. Bet kad ėmė gražoti „bojkotu“ naudingų laikraščių, tariaus geriaus būsiant, šalin pasitraukiant...“. Kun. J. Tumą pakeitė kun. A. Milukas, tuo laiku studijoms iš Amerikos atvažiavęs į Šveicariją. Bet ir J. Tumui pasitraukus, prieš pat jau „T. S.“ sustojimą, laikraštį buvo sutikęs panašus, vidujinis, ne iš rusų administracijos smūgis, kurį jis tų metų pradžioje šiaip mini: „T S.“ ištiko sunkus likimas: „neprilankus jam galingieji žmonės išardė jo redakciją, darbininkus išblaškė į tolimus kraštus, jų ištikimybę sumažino grasojimais, šelpėjus nubaudė...“.

21. Kun. Tumas.

Kaip teko sakyti, daugelis senųjų „Apžvalgos“ bendradarbių išbėgiojo iš jos, dar toli prieš jos mirtį. Ir „Apžvalgai“ dar einant, pirmujų metų „T S.“ skiltyse pirmiausia randame būrį tų senųjų „Apžvalgos“ rašytojų. Tai 1) P. Būčys, 2) Al. Dambrauskas, 3) A Kaupas, 4) P Lialis, 5) J. Mačiulis - Maironis, 6) J. Tumas, 7) J. Ulickas, 8) Pr. Urbonavičius, 9) A. Žeimavičius. Be jų dar nauji: 10) A Alekna, 11) P. Gaigalas, 12) kun. Gugis, 13) K. Kazlauskas, 14) kun. Pronckūnas (?), 15) kun. Stankevičius, 16) M. Tiškevičiūtė, 17) D Tumėnas. Kitų slapivardžių ikišiol neatskleista. 1897 m. prisideda tiek senieji, tiek naujieji: 18) J. Bagdonas (atsitiktinė korespondencija), 19) Al.

*) „Tevynės Sargas“, 1902 m. 1 Nr. A.

Atsakąs Redaktorius ir Administratorius
Jurgis Lapinas, Tilsit, Germany.

Žinyčia

Kvartalinis laikraštis,
paskirtas apšviestesniemsiems Lietuviams.

„Viešpačiam nesaugojant miesto,
veltui paučia, kurs sergsti jį“
Ps. 126.

№ 1.

Prekė Numerių 50 feningių.

Tilžėje 1900 m.
Kaštu „Tėvynės Sargo“.

22. „Žinyčios“ 1900 m. antrašt. lapas

Bublys, 20) kun. Domarkas, 21) A. Dubinskas, 22) Jonas Gadeikis, 23) Jonas Jazbutis, 24) J. Lideikis, 25) K. Pakalniškis, 26) V. Pietaris, 27) Kazys Ramanauskas, 28) M. Simonaitis, 29) V. Širvydas, 30) J. Žilinskas ir kiti neatskleisti. 1898 m. — 31) A. Durskis, 32) A. Karbauskas, 33) J. Paškevičius, 34) Petras Petrulis, 25) M. Šeižys, 36) J. Šnapštys, 37) A. Vytartas. 1899 m. — 38) J. Adomaitis, 39) Ant. Bortkevičius, 40) Juozas Garmus, 41) Anupras Jasevičius, 42) Kaz. Krotkus, 43) M. Pečkauskaitė, 44) M. Slančauskas, 45) V. Varnagiris, 46) J. Žebrys; 1900 m. — 47) J. Anusavičius, 48) J. Basanavičius, 49) J. Bikinas, 50) K. Būga, 51) A. Civinskas, 52) Andrius Dambrauskas, 53) J. Jasinskis, 54) A. Kamaitis, 55) J. Krikščiūnas, 56) M. Račas, 57) J. Šaulys, 58) Pr. Turauskas. 1901 m. — 59) P. Baltrušaitis, 60) Ant. Jankūnas, 61) P. Matulionis, 62) P. Pundzevičius, 63) A. Vileišis. 1902 m. — 64) B. Knabikaitė, 65) J. Kriaučiūnas, 66) J. Lindė, 67) K. Macius, 68) J. Milevskis, 69) A. Milukas, 70) J. Pleirys (?), 71) B. Prapuolenis (?). 1903 m. — 72) J. Bielinis, 73) P. Dogelis, 74) L. Gira, 75) M. Gustaitis, 76) J. Jablonskis, 77) M. Miežinis, 78) kun. Opulskis, 79) V. Putvinskis, 80) A. Sabaliauskas, 81) kun. Spudas, 82) K. Stiklius, 83) K. Svietlauskas, 84) A. Šilgalis, 85) L. Špokevičius, 86) T. Žilinskas, 87) J. Žymantienė. 1904 m. 88) J. Narjauskas, 89) M. Valaitis. Kadangi dar neišaiškintų „S. T.“ rašytojų slapyvardžių yra daug daugiau, negu neišaiškintų „Varpo“ slapyvardžių, tai galima drąsiai tvirtinti, kad bendras „T. S.“ bendradarbių skaičius per pusdevintų jo ėjimo metų buvo nemažesnis, kaip „Varpo“ per 17 me-

„DIRVOS“ Knyga 29.
No. 1, Metai VI.

ŻINYNO No. 6

Dirva-Żinynas

APŠVIESTESNIUJU LIETUVIU LAIKRAŠTIS.

išeinąs kas trįs menesiai.

Sausis 1903 m.

Shenandoah, Pa.
V. Šliakio (Stagaro) spaustuvėje.

23. „Dirvos-Žinyno“ 1903 m. antrašt. lapas

1 tų. Ir nors ir čia nemaža pasaulinių „T. S.“ bendardarbių greitai nuėjo į kairę, bet tokį pat reiškinį matėmė ir „Varpo“ rašytojų tarpe. Pagrindinę gi „T. S“ bendradarbių dalį sudarė ta jau-
9 noji kunigija, kuri paskiau, leidus spaudą, sukūrė Vilniuje, Kaune ir iš dalies Seinuose visą katalikišką prieškarinę laikraštiją.

4 Tačiau „T. S.“ redakcija nesitenkino ir šiaip geru „T. S.“ pasisekimu platesniuosiuose sluoksniuose; ji pamėgino sukurti ir specijalų „apšviestesniųjų lietuvių“ žurnalą, kuriame galima būtų pasisakyti įvairiais mokslo ir politikos klausimais. 1900 m. J. Tumo redakcijoj pradėjo eiti „Žinyčia“ pradžioje pasivadinusi „kvartaliniu“ laikraščiu, nuo 1901 m. einanti „neapribotame laike“. „Žinyčios“ pasirodė vos keli numeriai — 1900 m. du, 1901 m. vienas (3 Nr.) ir 1902 m. vienas dvigubas (4/5 Nr.). Kun. Tumui pasitraukus iš „T. S.“ redakcijos, teko atsisakyti nuo „Žinyčios“ redagavimo; jį apėmė kun. A. Milukas, kuris 1903 m. suliejo ją su savo nuo 1898 m. Amerikoje leidžiama „Dirva“ ir pavadino „Dirva-Žinynu“. „Žinyčios“ bendradarbiai buvo tie patys „T. S.“: redakcija siuntė „Žinyčiai“ tai, kas dėl savo didumo ar dėl nepopuliaraus tono „T. S.“ netiko. Trumpai ėjusi „Žinyčia“ svarbesnį vaidmenį viešajame lietuvių gyvenime suvaidinti nesuspėjo, tačiau suskubo išspausdinti eilę straipsnių, kurie ir iki šiol savo reikšmės nenustojo. Jos bendradarbiai: A. Alekna, J. Basanavičius, J. Beržanskis, J. Bikinas, A. Dambrauskas, A. Dubinskas, J. Jasinskis, J. Kriaučiūnas, K. Macius, J. Mačiulis-Maironis, K. Pakalniškis, M. Simonaitis, J. Spudulis, J. Šaulys, M. Seižys, J. Tumas, J. Zilinskis; jų berods tik J. Beržanskio ir J. Spudulio nebuvome užtikę „Tėvynės Sarge“. Bet ir susiliejusi su „Dirva“, „Žinyčia“, kad ir eidama iš Amerikos, 1903—1904 m. pasiliko tuo pačiu žurnalu, tos pačios grupės organu, neblogai Lietuvoje platinamu: Amerikoje prisidėjo prie jo vos vienas kun. A. Kaupas, o medžiagos iš Lietuvos vis dar siųsta ir vis atsirasdavo naujų bendradarbių — J. Balvočius, K. Būga, M. Davainls-Silvestraitis, L. Gira, M. Gustaitis, M. Pečkauskaitė, A. Sabaliauskas. Tik „Dirvai-Žinynui“ iš periodinio žurnalo virtus periodiškai leidžiamomis atskiromis knygomis, tas bendradarbiavimas nutrūko, bet nuo minties leisti katalikišką laikraštį inteligentijai nebuvo atsisakyta — 1907 m. pradėjusi eiti „Draugija“ buvo tiesioginis „Žinyčios“ įpėdinis.

Galiausiai „Tėvynės Sargą“ išplėsti turėjęs ir „Kryžius“,

In hoc vinces
Metai I
Num. 2.
KRYŽIUS.
Mėnesinis religijiškas laikraštis.
Su pavelyjimu Dvasiškosios Vyriausybės.
Tilžėje.
Spaudintas pas J. Schoenke
1903.

24. „Kryžiaus“ 1903 m. antrašt. lapas

ėjęs 1903 (12 Nr.) — 1904 m. (4 Nr.) ir redaguojamas kun. Julijono Jasinskio. Atrodo, kad jo leidimu siekta netik grynai tikybinių tikslų, bet norėta kiek paveikti ir dvasinę „Tėvynės Sargo“ rašytojų vyresnybę, įrodyti jai, kad šiems tikybos reikalai nėra svetimi. Gal čia kiek ir laimėta, tačiau tiesioginio savo uždavinio „Kr.“ nepasiekė, nes krašte buvo labai silpnai prasiplatinęs. Užtat jam pavyko pritraukti ir vienas kitas kunigas, kuris „T. S.“ bendradarbiauti nenorėjo ar bijojo. Mes žinome šiuo tarpu šiuos „Kr.“ bendradarbius: A. Alekną, J. Bikiną, P. Dogelį, M. Gustaitį, J. Jasinskį, J. Kriščiukaitį, J. Krikščiūną, J. Krokininką, J. Mačiulį, A. Miluką, J. Petreikį, A. Ragaišį-Ragažinską, A. Skinderį, A. Šilgalį, J. Tumą, J. Ulicką, A. Vėgėlę.

(B. d.)

1
9
5

015(475)

LIETUVOS BIBLIOGRAFIJA
BIBLIOGRAPHIE DE LA LITUANIE

I. KNYGOS — LIVRES

gautos Lietuvos Bibliografijos Institute 1932. X. 1 — 31

A. DIDŽIOJI LIETUVA — GRANDE LITUANIE

O. BENDRO TURINIO VEIKALAI — GÉNÉRALITÉS

03. Enciklopedijos — Encyclopédies

Lietuviškoji enciklopedija. I tomas. VII sąsiuvinis. Antiseptica — Arabija (769 — 896 pusl.) Kaunas „Spaudos Fondas“, „Varpo“ sp. 1932. 64 p., iliustr. 26×18. 8.000 egz. (Viršeliai laikini) (03=91.92/1932. 650).

05. Kalendoriai — Calendriers

(JAKAVIČIUS, L.) — LIETUVANIS

Lietuvių naminis draugas, Kalendorius 1933 mt. Šiauliai, knygynas „Lietuva“, „Titnago“ sp. [1932]. 16 nenum. +16+XVI p., iliustr. 22,5×15,5. 10.000 egz. Lt. 0,50 (059/1932. 651).

(JAKAVIČIUS, L.) — LIETUVANIS

metams **Juokų Kalendorius. Šiauliai,** Knygynas „Lietuva“, „Titnago“ sp. [1932] 16 nenum +16+XVI p. iliustr. 23×15,5. 30.000 egz. Lt. 0,50 (059/1932. 652).

Luach li nas tarcag .... Kaunas, G. Gutmano knygynas, Kagano sp. [1932]. 32 nenum. p. 10×7,5. 3.000 egz. Lt. 0,20. Pastaba: viršelio III puslapyje — Žydų kalendorius 1932/33 metams (059/1932.653) * Hebrajų kalba *

Luach lišnas tarcag .... Kaunas, sp. „Laimė“ [1932]. 32 nenum. p. 3.000 egz. Lt. 0,20. Pastaba: viršelio II puslapyje — Žydų kalendorius 1932/1933 m. (059/1932.654) * Hebrajų kalba *

„Mūsų Laikraščio“ kalendorius 1933 m. Kaunas, „Žaibo“ sp. [1932]. 96 p. 15×11. 60.000 egz. „Mūsų Laikraščio“ skaitytojams nemokamas priedas. Lt. 1,00 (059/1932.655).

Pašėlęs Krizio Kalendorius 1933 metams. Kaunas, „Lakudane“, „Žaibo“ sp. 1933 [išėjo 1932]. 48 p., iliustr. 22×15,5. 10.000 egz. (Leidinys 2 Nr.) (059/1932.656).

Šv. Antano kalendorius 1933 m. Kaunas, Tėvai Pranciškonai, „Šešupės“ sp. **Marijampolėje.** 1932, 128 p., iliustr. 24×16,5. 40.000 egz. Lt. 1,00 (059/1932.657).

095. Apdarai — Reliure

BIRŽIŠKA, VACLOVAS prof.

Prof. Vc. Biržiška. **Apdaras.** Atspausta iš VII „Lietuviškosios Enciklopedijos“ sąsiuvinio. Kaunas, „Varpo“ sp. [1932]. 4 nenum p., iliustr. 25×17,5. 80 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (095/1932. 658).

1 FILOSOFIJA — PHILOSOPHIE

16. Logika — Logique

BUDZINSKAS, J.

J. Budzinskas. **Logika.** Vadovėlis aukštesniajai mokyklai. Kaunas, Kooperacijos s-ga „Spaudos Fondas“, „Raidės“ sp. 1932. 128 p. 23,5×15,5. 2.000 egz. Lt. 3,00 (16(075)/1932. 659).

282. Katalikų Bažnyčia — Eglise Catholique

DAMBRAUSKAS. A. prel.

Šv. Kazimiero draugija, jos kūrimasis ir pirmųjų XXV metų veikimas (1906—1931). Sustatė prel. A. Dambrauskas Šv. Kazimiero draugijos pirmininkas. Kaunas, Šv. Kazimiero draugija, „Šviesos" sp. 1932. 149+1 balt. p., iliustr. 24×15,5. 3.000 egz. (Jubiliejinis leidinys 533 Nr.). Bibliografija: 41—68 pusl. — VIII. Šv. Kazimiero draugijos pirmam jos veikimo dvidešimtpenkmety (1906—1931) išleistų knygų sąrašas (267(475)/1932. 660).

Diena su Jėzumi. Vertė iš vokiečių kalbos Šv. Marijos kongr. sodalė E. U. Trečioji laida. Kaunas, Kauno Arkikatedros Bazilikos Vikarų kolegija, „Žaibo" sp. 1932. 64 p. 14×9. 3.000 egz. (Leidinys 40 Nr.) (248/1932.661).

KIRVELAITIS, PIJUS kun.

Dievas Kūrėjas ir Išganytojas. Parašė Kun. Pijus Kirvelaitis. Kaunas, Šv. Kazimiero Draugija, „Šviesos" sp. 1932. 150 p. 23,5×15,5. 5.000 egz. (Leidinys Nr. 478). Lt. 3,50. Priešantraštiniame lape — **Šviesa ir gyvenimas** katalikų tikybos vadovas Aukštesniajai mokyklai. Pirmoji dalis. Tas pat ir viršelyje (282(075/1932.662).

KONCEVIČIUS. I. kun.

Kun. J. Koncevičius. **Trumpas katekizmas.** Vadovėlis pradžios mokyklai ir pirmajai vaikų išpažinčiai. Aštuntas leidimas. Kaunas, „Šviesos" sp. 1933 [išėjo 1932]. 64 p. 17×11,5. 10.000 egz. (282(075)/1932. 663).

Nekalto Prasidėjimo Švč. Panos Marijos valandos (Mažasis oficijumas). **Marijampolė,** Marijonų kongregacija, Marijonų sp. 1932. 32 p. 11×7,5. 10.000 egz. Lt. 0,20. Pastaba: vertė kun. Aleksas Jasenauskas (243/1932.664).

Šv. Teresės Vaikelio Jėzaus novena. Antrasis leidimas. **Marijampolė,** Marijonų Kongregacija, Marijonų sp. 1932. 32 p. 11×7,5. 10.000 egz. Lt. 0,20. Aprašyta iš viršelio (244/1932.665).

ZAKARAUSKAS, V. kun.

Kun. V. Zakarauskas. **Šventoji komunija.** Kaunas, Kauno Arkikatedros Bazilikos vikarų kolegija, „Žaibo" sp. 1932. 39+1 balt. p. 14×9,5. 3.000 egz. (Leidinys 41 Nr.). (265/1932.666).

281/289. Kitos bažnyčios ir sektos — Autres eglices et sectes.

[H. C.]

Православно-христіанск е нравоученіе или христіанская этика.

Panevėžys, Feigenzono sp. [1932]. 25+1 balt. p. 23×15,5. 600 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (281(075)/1932.667). *Rusų kalba*

296. Izraelitai — Judaisme

JOFFE, Z. rabinas.

Seifer Higojon Hatalmud .... Talmudo aškinimai rabino Z. Jofe. **Kėdainiai,** Movšovičiaus ir Kagano sp. 1932. 88 p. 24,5×17,5. 2.000 egz. Lt. 5,00 (296/1932. 668) * Hebrajų kalba*

KESTINAS, J. rabinas.

Seifer Mišpotei Jakov ; : : : Cheilek rišon ...... Talmudo paašikinimai Rabino J. Kestino. Kaunas, Joselevičiaus sp. [1932]. 4 nenum + 158 p. 31×23,5. 2.000 egz. (296/1932. 669) *Hebrajų kalba*

3. SOCIALIEJI MOKSLAI — SCIENCES SOCIALES

31. Statistika — Statistique

BIBLIOGRAFAS

Mūsų knygų produkcija. [1931 ir 1932 m. pirmieji pusmečiai]. Kaunas, Lietuvos Bibliotekininkų Draugija, „Varpo" sp. 1932. 4 p. 24×16. 80 egz. Be viršelio. Leidinys Nr. 5. Atspauda iš „Bibliografijos Žinių" 1932 m. Nr. 4(28) (31:655.1/1932.670).

32. Politika — Politique

Lietuvos Socialdemokratų Partijos statutas. Kaunas L. S. D. P. Centro Komitetas, „Raidės" sp. 1932. 32 p. 11,5×7,5. 1.000 egz. (Visų šalių proletarai, vienykitės!) Lt. 0,50. (329(475)142/1932.671).

Mūsų kelias. 1932 metai spalių mėnuo. Lietuvos Socialdemokratinio Jaunimo Sąjungos „Žiežirbos" Kauno I skyriaus vienkartinis leidinys. Atsak. red. M. Sabakonis. „Raidės" sp. 16 p. 24×16. 1.000 egz. Atsk. Nr. 50 ct. Turinys: Severovas, K. Šalin karas. Daunys, A. Su buržuazija ar prieš buržuaziją. Robin., J. Jaunuomenė ir socialinė ateitis. K. Antimilitarizmas. Duglas, V. Tuomet ir šiandien. Plebėjas, J. Darbo jaunuomenė ir socializmas. Ara—s. Ekonominis krizis ir racionalizacija. Kronika (329.142/1932.672).
V. Ž.

Mūsų kovos dėl kalbos Vilniaus krašto bažnyčiose. Kaunas, Vilniui vaduoti sąjunga, „Vilniaus" sp. 1932. 39+1 balt. p. 23,5×16. 1.000 egz. (Leidinys Nr. 49). Lt. 1,25 (323.1/1932.673).

33. Polit. ekonomija — Economie politique

Cukrinių runkelių augintojų draugijos memorandumas antrojo cukraus fabrikos statymo reikalu. Kaunas, „Spindulio" sp. [1932]. 12 p. 34,5×25. 500 egz. Be viršelio (338:633.43/1932.674).

GIDE, CH. prof.

Prof. Ch. Gide. **Kooperacijos priešai.** Kaunas, „Raidės" sp. 1932. 24 p. 15,5×11,5. 10.000 egz. Lt. 0,50. Pastaba: vertė Pr. Stasiulionis. (334/1932.675).

JOCHELSONAS, M. gyd.

Dr. M. Jochelsonas. **Ligonių kasų finansinės būklės stabilizacijos klausymu.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 7 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 8 p. 24×16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (331.823.3/1932.676).

Lietuvos Bankas. Pirmasis dešimtmetis 1922—1932. Kaunas, „Spindulio" sp. 1932. 74+2 balt. p., iliustr. 25×19. 1.100 egz. (332.13(475)/1932.677).

Lietuvos Valstybės 1932 m. biudžetas su palyginamaisiais daviniais. Das Litauische Staatsbudget für 1932 mit Vorgleichsangaben. Kaunas, Finansų Ministerijos Finansų Departamentas, rotat., viršelis spaust. [nenurodyta]. 1932. 2 nenum. + IV + 138 p., (sp. vienoje lapo pusėje) + 2 balt. p. 20,5×31,5. 200 egz. (336.12(475)„1932"/1932.678).

NUSS, N.

N. Nuss. **Kaip ir kur paskolą gauti.** Kaunas, Kuktos sp. 1932. 4 p. 21×14,5. 1.000 egz. Lt. 0,30. Be viršelio (332.7/1932.679).

ONCKEN, AUGUST dr. prof.

Dr. August Oncken Berno universiteto profesorius. **Politinės ekonomijos istorija.** Pirmoji dalis: Laikai prieš Adomą Smith'ą. Kaunas, Vytauto Didžiojo universiteto teisių fakultetas, „Spindulio" sp. 1932. 4 nenum. + 520 p. 24,5×16,5. 1.000 egz. (Ekonominių mokslų biblioteka. Nr. 10. Red. A. Janulaitis) (33(09)/1932.680).

Pieno Perdirbimo Bendrovės įstatai. Biržai, Biržų sp. [1932]. 2 nenum. + 16 + 2 balt. p. 15,5×12. 60 egz. (334.6/1932.681).

Raseinių krikščionių „Šv. Juozapo" savitarpinės pašalpos draugija. Nr..... Raseiniai, Kadušino sp. [1932]. 15+5 balt. p. 14,5×10,5. 500 egz. (334.2/1932.682).

Taupomųjų Valstybės Kasų įstatai. Kaunas, Sokolovskienės ir Lano sp. 1932. 16 (klaid. pažym. 18) p. 16,5×10,5. 1.000 egz. Aprašyta iš viršelio (332.2(475)/1932.683).

35. Administracija — Administration publique

Miškų departamento pajamų, pereinamų sumų ir miško medžiagos gaminimo atskaitomybės taisyklės. Kaunas, „Žaibo" sp. 1932. 42 p. 23,5×15,5. 3.500 egz. (351.82/1932. 684).

Paštų Įstaigų Viršininkams instrukcija pensijų ir pašalpų mokėjimo reikalu. [Kaunas, „Spindulio" sp. 1932]. 11+1 balt. p. 15×11,5. 1.000 egz. (Nuorašas). Be antraštinio lapo ir viršelio (350.8/1932.685).

37. Švietimas. Auklėjimas — Enseignement. Education

Mergaičių mokytojų seminarijai remti komiteto įstatai. Kaunas, „Šviesos" sp. 1932. 2 nenum. + 6 p. 15,5×10,5. 300 egz. (373/1932. 686).

Mokytojų kalendorius 1932/33 mokslo metams. Redaguoja J. Geniušas. Septinti metai. Kaunas „Spaudos Fondas", „Varpo" sp. 1932. 145+25 nenum. p. 13×7,5. 1.200 egz. Lt. 3,00 (371(059)/1932.687).

Studentų žodis. Vytauto Didžiojo Universiteto Studentų Ateitininkų Sąjungos neperiodinis leidinys. Redagavo studentai: Sabaliauskas Antanas, Mikulevičius Jonas ir Lingis Juozas. Kaunas. 1932 m. spalių mėn. 28 d. „Žaibo" sp. 8 p. 50×35. 3.000 egz. Lt. 0,20. Be antraštinio lapo ir viršelio (378/1932.688).

4. KALBAMOKSLIS — PHILOLOGIE

KLIMAS, P.

P. Klimo **Skaitymai lietuvių kalbos pamokoms.** Septinta pataisyta laida. Sukirčiavo ir retesniuosius žodžius paaiškino Stasys Dabušis. Kaunas. Šv. Kazimiero draugija, „Šviesos" sp. 1932. 396+V+1 balt. p. 23.5×15.5. 5.000 egz. (Leidinys Nr. 547). Lt. 6,00; įrišta Lt. 8,00 (491.92(075)/1932.689).

KULIEŠIS, V.

V. Kuliešis. **Praktiškas lotyniškai-lietuviškas žodynas.** Švietimo Ministerijos Knygų ir Mokslo Priemonių Tikrinimo Komisijos 280-ju protokolu [1931. V. 30] pripažintas tinkama mokslo priemone. Kaunas, „Vyties" b-vė. „Žaibo" sp. 1932. VIII+740+2 nenum. + 2 balt. p. 16×10 5.000 egz. Lt. 10.00; aptaisytas Lt. 13.00 (47—3=91.92/1932.690).

MALINAUSKAS, IG. ir TALMANTAS, J.

Ig. Malinauskas ir J. Talmantas. **Lietuvių kalbos gramatika pratimais** IV-jam pradžios mokyklos skyriui (ir I-iai gimnazijos klasei). Parašyta pagal Šviet. Ministerijos programą. Kaunas. Šv. Kazimiero draugija, „Žaibo" sp. 1932. 108 p. 23,5×15,5. 5.000 egz. (Leidinys Nr. 549) Lt. 1.50 (491.92(075)/1932.691).

MEŠKAUSKAS, PR.

Pr. Meškauskas. **Laikraštinės kalbos trūkumai.** Atspaudas iš „Vairo". Kaunas, „Spindulio" sp. 1932. 79+1 balt. p. 24×17,5. 400 egz. (491.92—3)/1932.692).

5. GRIEŽTIEJI MOKSLAI — SCIENCES PURES

51. Matematika — Mathématiques

MAŠIOTAS, PRANAS.

1906 — XXV — 1931. Pr. Mašiotas. **Aritmetikos uždavinynas.** Vadovėlis aritmetikos pradžiai. Antroji dalis. (Veiksmai su skaičiais visokio didumo). Švietimo Ministerijos Knygų ir Mokslo Priem. tikrinimo

Komisijos pripažintas tinkamu vadovėliu pradžios mokykloms (Prot. Nr. 305, 1931 m. lapkričio mėn. 7 d.). Devintasis papildytas leidimas. Kaunas, A. Ptašeko knygynas, „Varpo" sp. 1931 [viršelyje 1932]. 137+1 balt. p. 23,5×16. 6.000 egz. (511(075)/1932.693).

54. Chemija — Chimie

VEINERIS, M. dipl. chem.
Dipl. chem. M. V e i n e r i s. **„Vandenilio skaičiaus" (Ph) reikšmė.** Atspauda iš „Medicinos" 9 Nr. 1932 m. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 5+1 balt. p. 24×16. 30 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio. 5 pusl. — Zusamennfassung — vokiečių kalba (546/1932.694).

6. PRITAIKOMIEJI MOKSLAI — SCIENCES APPLIQUÉES

61. Medicina — Médecine

AVIŽONIS, P. prof.
Prof. P. A v i ž o n i s. **Apie 45-tąjį Francūzų Oftalmologų Draugijos Kongresą 1932. VII. 18—21 ir apie 50 metų Dr-jos sukaktuvių iškilmes.** Atspauda iš „Medicinos" 9 Nr. 1932 m. Kaunas, „Varpo" sp. 1932. 3+balt. p. 24×16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (617.7(063)/1932.695).
AVIŽONIS, P. prof.
Prof. P. A v i ž o n i s. **III Pabaltijo oftalmologų suvažiavimas.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 8 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 2 p. 24×16. 50 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (617.7(063)/1932.696).
DOMAŠEVIČIUS, A. gyd.
D-ras A. D o m a š e v i č i u s. **Kovai su reumatu organizavimo klausymu.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 8 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 2 p. 24×16. 30 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio. 2 pusl. — Autoreferat — vokiečių kalba (614.19(475) Rhumatisme/1932.697).
GRINIUS, K. dr.
Dr. K. G r i n i u s, K. m. s-bės medic. ir sanitar. skyr. vedėjas. **Kauno miesto savivaldybės medicinos ir sanitar. skyriaus 1931 m. darbų apyskaita.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 7 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 8 p. 24×16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (614.29/1932.698).
KOLODNAS, F. G. dr. med.
Dr. med. F. G. K o l o d n a s. **Naujos pažiūros apie plaučių džiovos pradžią.** (Dijagnozė, eiga ir terapija). Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 7 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 9+1 balt. p., iliustr. 24×16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio. 9 pusl. — Zusammenfassung — vokiečių kalba (616.24/1932.699).
KUZMA, V. gyd.
Gyd. V. K u z m a. Iš Vytauto Didžiojo Universiteto chirurginės klinikos: vedėjas — prof. Al. Hagentornas; ir bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos katedros; vedėjas prof. E. Vinteleris. **Inkstų ir šlapimo takų atstatymo klausimu. Zur Frage der Wiederherstellung der Niere und der Harnwege. Eksperimentiški ir kliniški tyrimai. Experimentelle und klinische Untersuchungen.** Kaunas, „Varpo" sp. 1932. VI+199+1 balt. p. 24×16. 500 egz. Pastaba: viršelyje po antraštės — Disertacija medicinos daktaro laipsniui įsigyti (616.6/1932.700).
LIGAUSKAS, JUOZAS.
Juozas Ligauskas. **Naudinga ar kenksminga rūkyti.** Perspausdinti be autoriaus sutikimo draudžiama. Kaunas, „Varpo" sp. 1932. 24 p. 16×12. 1.000 egz. (613.84/1932.701).
LURIJE, A. gyd.
D-ras A. L u r i j e. **Plastiškos operacijos.** (Iš Kauno Žydų ligoninės chirurgijos skyriaus). Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 8 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 4 p. iliustr. 24×16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio. 4 pusl. — Autoreferat — vokiečių kalba (617/1932.702).

MAČIULIS, S. gyd.

D-ras S. Mačiulis, Panevėžio apskr. sav-bės ligoninės vedėjas. **Du poodinio žarnų sužalojimo atsitikimai.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 7 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 3+1 balt. p. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio. 3 pusl. — Autoreferat. Zwei Fälle von subkutanen Darmverletzungen — vokiečių kalba (616.34/1932.703).

MAČIULIS, St. gyd.

D-ras St. Mačiulis. Panevėžio apskr. sav-bės ligoninės vedėjas. **Retas dvigubos žarnų invaginacijos atsitikimas.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 8 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 5+1 balt. p., iliustr. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio. 5 pusl. — Autoreferat — vokiečių kalba. (616.34/1932.704).

MERAS, G. gyd.

Dr. G. Meras. Jeruzalės Universiteto Hygijenos Instituto vyr. asistentas. **Maliarijos studijavimas Lietuvoje.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 7 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 4 p. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (614.19(475) Malaria/1932.705).

RADZVICKAS, PETRAS prof. dr.

Prof. dr. P. Radzvickas. **Vigantolio reikšmė ozėnai gydyti.** A. a. prof. Petro Radzvicko juodraštis, baigtas 1931. VIII. 19 d. — ligos išvakarėse. Atspausta iš „Medicinos" 9 Nr. 1932 m. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 8 p. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio. 8 pusl. „Zusammenfassung. Die Bedeutung, des Vigantols für die Behandlung der Ozaena" — vok. k. (616.21/1932.706).

RAGAIŠIENĖ—KAUPELYTĖ, EL. — AL. gyd.

Dr. El.-Al. Ragaišienė-Kaupelytė. **Alfredo Fournier'o 100 metų sukaktuvių proga medicinos kongresas.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 7 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 3+1 balt. p. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršeio (61(44 Paris) (063)/1932. 707).

SAPYRAS, B. gyd.

D-ras B. Sapyras. **Infekcinės ligos vaikų amžiuje, ypačiai skarlatina ir difterija.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 8 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 16 p. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio. 16 pusl. — Autoreferat — vokiečių kalba (616.9/1932.708).

TALLAT-KELPŠA, F. gyd.

Dr. F. Tallat-Kelpša. **Incarceratio testis.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 7 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 2 p. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (616/1932.709).

TALLAT—KELPŠA, F. gyd.

Dr. F. Tallat-Kelpša. **Tauragės savivaldybės ligoninės 1931 mt. veikimo apyskaita.** Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 8 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 3+1 balt. p. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (610.06/1932.710).

Žinios apie Panevėžio apskrities savivaldybės ligoninės veikimą 1929—1931 m. Atspauda iš „Medicinos" 1932 m. 7 Nr. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 4 p. 24X16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (610.06/1932. 712).

619. Veterinarija — Art vétérinaire

ŽEMAITIS, J. vet. med. dr. ir MOTIEJŪNAS, J. vet. med. dr.

Parašė vet. med. dr. J. Žemaitis ir vet. med. dr. J. Motiejūnas. **Naminių gyvulių gydymas.** Kaunas, Žemės ūkio rūmai, „Spindulio" sp. 1932. 244+IV p., iliustr. 23X16. 30.000 egz. (Ūkininko knygynėlis Nr. 43—48). „Ūkininko Patarėjo" nemokamas priedas. Lt. 5,00 (619/1932. 711).

623. Karo inžinerija — Art de l'ingénieur militaire

MACULEVIČIUS mjr.
Mjr. Maculevičius. **Sprogdinimai kliūčių organizacijoje.** Kaunas, Vyr. štabo spaudos ir švietimo skyrius, „Spindulio" sp. 1932. 30+2 balt. p., iliustr. 27×18. 300 egz. išspausdinti iš „Mūsų Žinyno" Nr. Nr. 90—91 (623.6/1932.713).

63. Žemės ūkis — Agriculture

Augalų apsaugos priemonės. Kaunas, J. Trivašas, Joselevičiaus sp. [1932]. 32 p., iliustr. 17×11,5. 3.000 egz. (Aprašyta iš viršelio (632(085) /1932.714).
BARKAUSKAS, V. ir SOKOLOVAS, A.
V. Barkauskas ir A. Sokolovas. **Triušiai.** Jų veislė, auginimas, priežiūra ir maitinimas. Su 27 iliustracijomis. Kaunas, „Spindulio" sp. 1932. 40 p., iliustr. 23×15,5. 3.000 egz. Lt. 1,50 (636.9/1932.715).
Dotnuvos dvaro jaunųjų ūkininkų ratelis 1930—32 m. The young farmers' club at Dotnuva (Lithuania) 1930—32. Dotnuva, Dotnuvos dv. J. Ū. R. Patariamoji Taryba, Movšovičiaus ir Kagano sp. **Kėdainiuose.** 1932. 48 p., iliustr. 24×17. 1.000 egz. Lt. 1,00 (63(062)/1932.716).
KRIŠČIŪNAS, JONAS agr.
Agr. Jonas Kriščiūnas. **Medus sveikatos šaltinis.** Kaunas, „Varpo" sp. 1932. 8 p. 14×9,5. 2.000 egz. (638.1/1932.717).
KRIŠČIŪNAS, JONAS agr.
Agr. Jonas Kriščiūnas. **Naujasis Dadano avilys ir kaip jame bitininkauti.** Kaunas, „Varpo" sp. 1932. 32 p., iliustr. 15,5×11,5. 1.000 egz. (638.1/1932.718).
Lietuvos smulkių ūkio šakų parodos Kaune 1932 m. Spalių mėn. 1, 2, 3, 4 d. d. katalogas. Kaunas, Kagano sp. 1932. 32 p. 23×15,5. 5.000 egz. (63(064)/1932.719).

65. Prekyba. Susisiekimas ir transportas — Commerce. Communications et transports

Lietuvos kelionių vadovas. 1932/1933. Veikia nuo Valable depuis Gültig ab 1932. X. 30. Traukinių, autobusų, garlaivių susisiekimo tvarkaraštis. Guide oficiel pour les voyageurs en Lithuanie. Amtliches Kursbuch des Reiseverkehrs in Litauen. [Kaunas], Geležinkelių valdyba, spaustuvė nepažymėta [„Žaibo" sp. 1932]. 91+5 skelb. p., iliustr., 1 žemėl. 18,5×12. 6.000 egz. Lt. 2,00. (656.022/1932. 720).

68. Amatai — Métiers

Kaip įgyti kirpėjo vardą? Kaunas, Lietuvos Kirpėjų Korporacija, Bako sp. [1932]. 8 p. 16×10. 500 egz. Aprašyta iš viršelio (687.5/1932.721).

7. MENAS — BEAUX-ARTS

Ars. Kaunas, „Spindulio" sp. 1932, 9+23 nenum. p., iliustr. 24,5×17,5. 500 egz. Turinys: MCMXXXII Galaunė, Paulis Lietuvių meno keliai. Piešiniai: Dobužinskis, Galdikas, Gudaitis, Jonynas, Kulakauskas, Mikėnas, Samulevičius, Steponavičius, Vizgirda. (7(064)/1932.722).

78. Muzika — Musique

BERTULIS, J.
J. Bertulis. **Tulpių žaros. 33 dainelės pritaikintos prad. mokyklos I, II ir III skyriams.** Klaipėda, litogr., viršelis „Ryto" sp. 1930 [išėjo 1932]. 28 p. 34,5×27. 300 egz. Lt. 3,00 (M78/1932.723).

JONUŠAS, BR. kapelmeisteris.
Kūriniai dūdų orkestrui (14 atskirų balsų): 1. **„Kur bakūžė samanota", Maršas. Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78/1932. 724).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui. 2. **„Petys gi į petį". Maršas. Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78 /1932. 725).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui. 3. **„Plaukia sau laivelis".** Maršas. **Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78/1932.726).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui. 4. **„Per sesės darželį".** Maršas. **Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78 /1932.727).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui. 5. **„Sunku gyventi". Valsas. Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78 /1932.728).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui. 6. **„Žinau dainą vieną". Valsas. Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78 /1932.729).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui. 7. **„Kur bėga Šešupė". Valsas. Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78 /1932.730).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui 8. **„Kur šią naktelę". Valsas Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78 /1932. 731).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui. 9. **„Drugelis". Polka. Š i a u l i a i,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78 /1932.732).

JONUŠAS, BR.
Kūriniai dūdų orkestrui. 10. **„Oi mergyte, iš kur tu?" Polka. Šiauliai,** autorius, „Grafikos" sp. [1932]. 24 nenum. p. 18,5×23,5. 150 egz. (M78 /1932.733).

ŠIMKUS, STASYS.
Stasys Šimkus. Liaudies daina **Žaliojoj girelėj** mišriam chorui. Kaunas, „Muzikos Barai", Movšovičiaus ir Kagano sp. **K ė d a i n i u o s e.** 1932. 4 nenum. p. 24×16,5. Be viršelio (M78/1932.734).

8. LITERATŪRA. BELETRISTIKA — LITTERATURE. BELLES-LETTRES

8—1. Poezija — Poésie

BREIMERIS, FELIKSAS.
Feliksas Breimeris. **Skambantis laikas.** Kaunas, J. Jasėnas, „Žaibo" sp. 1932. 48 p. 18×13. 1.000 egz. Lt. 1,00. Viršelis A l f r e d s A n t o n s (891.92—1/1932.735).

8— 2. Drama. Teatro veikalai — Genre dramatique. Théâtre

SEIRIJŲ JUOZAS.
Liuciperis ir Pragaro Karalienė. 3 veiksmų komedija. Kaunas, „Scenos Mėgėjas", „Vilniaus" sp. 1932. 40 p. 16,5×12. 1.000 egz. Lt. 1,50 (891.92—22/1932.736).

SEIRIJŲ JUOZAS.
Orleano Mergelė. 8 veiksmų istorinė tragedija. Kaunas „Scenos Mėgėjas", „Vilniaus" sp. 1932. 64 p. 17×12. 3.000 egz. Lt. 1,75 (891.92—21/1932.737).
SEIRIJŲ JUOZAS.
Stebuklingas gydytojas. Dviejų veiksmų amerikoniška komedija. Kaunas, „Scenos Mėgėjas", „Vilniaus" sp. 1932. 31+1 balt. p. 15,5×11,5. 1.000 egz. Lt. 1,00 (891.92—22/1932.738).
ŽIDANAVIČIUS, J. kun.
Kun. J. Židanavičius. **Šventos Akvilinos mirtis.** Trijų veiksmų tragedija. Kaunas, „Scenos Mėgėjas", „Vilniaus" sp. 1932. 31+1 balt. p. 17×12. 1.000 egz. Lt. 1,00 (891.92—21/1932.739).

8—3. Romanai. Apysakos — Romans. Contes

A. Savo autoriai

MARCINKEVIČIUS, JONAS.
Jonas Marcinkevičius. **Raudonos Kauno Naktys.** (Tikrų Kauno įvykių apysaka. Kaunas „Liliput" sp. 1932. 99+5 nenum p. 15×11. 3.000 egz. („Liliputo biblioteka Nr. 4) Lt. 1,25 (891.92—3/1932. 740).
Matas Mateika. Garsūs Amerikos seklio lietuvio nuotykiai. Nr. 1. Kauno forto paslaptis. Kaunas, „Dujurg", Kuktos sp. [1932]. 31+1 skelb. p. 16×12. 5.000 egz. Lt. 0,30. Be viršelio (891.92—32/1932.741).
MORKŪNAS, JONAS
Jonas Morkūnas. **Nežinomo kareivio kapas.** Apysaka kovos už Lietuvos laisvę. **Marijampolė,** sukrauta „Dirvos" knygynuose, „Dirvos" sp. [1932]. 185+7 balt. p. 20×13,5. 1.200 egz. Viršelis: kun. P. Brazauskas. (891.92—3/1932. 742).
STANKUS, J.
J. Stankus. **Meksikos didvyriai.** Romanas iš Meksikos kruvinų įvykių. I dalis. **Marijampolė,** Marijonų sp. 1932. 202 p. 17×11,5. 3.000 egz. Lt. 2,00 (891.92—3/1932.743).

B. Vertimai

HAŠEK, JAROSLAV
Joroslav [!] [Jaroslav] Hašek. **Šaunusis Kareivis Šveikas.** Šveikas ruošiasi kariauti. Kaunas, „Naujas Žodis", „Meno" sp. 1932. 177+1 balt. p. 18×13. 3.000 egz. „N. Žodžio" nemokamas priedas (891.86=91.92—32/1932/744).
PRŪSIENĖ, EMILIJA
Emilija Prūsienė. **Kunigas Kairys.** Romanas. Vertė A. Domantas — Sakalauskas. Kaunas, „Žinijos" bendrovė, „Šviesos" sp. 1933 [išėjo 1932]. 286+2 balt. p., su autorės portretu. 19×13. 3.000 egz. (Leidinys Nr. 44). Lt. 3,50 (891.93=91.92—3/1932. 745).
SCHEFF, HARRY
Harry Scheff. **Cezaris Bordžija.** Romanas. Kaunas, „Varpo" sp. 1932. 251+1 balt. p. 17,5×12,5. 3.000 egz. Lt. 2,00 (83=91.92—3/1932.746).
SPILMANN, JOSEPH S. J.
Joseph Spilmann S. J. **Du jauni jūrininkai.** Pasakojimas. Išvertė K. J. Stankevičius. Kaunas, Š. Kazimiero draugija, „Šviesos" sp. 1932. 56 p. 17×12. 3.000 egz. (Leidinys Nr. 543). Lt. 0,60 (83=91.92—32/1932.747).

8—8. Įvairūs — Miscellanées

darbas pirmoji rinktinė knyga. Kaunas, rašytojų grupė „Darbas", „Raidės" sp. 1932. 204+4 nenum. p. 19×13. 1.500 egz. Lt. 2,50. Knygos redakcija: Boruta, K. Turinys: Boruta, Kazys Apysaka apie paukštį būką. Lukauskaitė, H. Brangiausias pėdas. Montvila, Vytautas. Simas Dundelė statė bažnyčią. Jakubėnas, Kazys. Dalgių brolių dainos. Baltušis, Juozas. Raudonlapiai runkeliai. Montvila, Vytautas. Apie bedarbį, naktį ir saulę. Laisvydas, Antanas. Po

Italijos auksiniu dangum. D a v a i n i s, V i n c a s. Po svetimus kalėjimus. Deklaracija dėl literatūros, laisvės ir kultūros. Medžio raižiniai ir viršelis (linoleume raižytas): B u l a k a, M e č y s. Pastaba: priešantraštiniame lape — Pirmas darbas. Viršelyje — darbas laboro работа die arbeit le travail (891.92(082)/1932.748).

9. ISTORIJA — HISTOIRE

DOMELA, H. und EHMER, W. Dr.
Leitfaden der Geschihte Litauens von H. D o m e l a und Dr. W. E h m e r. Kaunas, Verlag der „Deutschen Nachrichten f. Litauen", „Typolit" sp. 1932. 30+2 nenum. p., iliustr. 23×15,5. 1.000 egz. Be viršelio (9(475)/1932.749) * V o k i e č i ų k a l b a *

JABLONSKIS, K.
Archyvinės smulkmenos. Atmušta iš II „Praeities" tomo. [Kaunas, „Varpo" sp. 1932]. 12 p. 24×16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (9(475)/1932.750).

JASULAITIS art. mjr.
Art. mjr. J a s u l a i t i s. **Verdeno kautynės.** Kaunas, Vyr. štabo spaudos ir švietimo skyrius, spaustuvė nepažymėta [„Spindulys"]. 1932. 40 p., 1 sch. 27×18. 150 egz. išspausdinta iš „Mūsų Žinyno" Nr. 90—91 (9(44):355/1932.751).

91. Geografija. Kelionės — Géographie. Voyages

GRUNDMANN, D.
Kurzer Leitfaden der Erdkunde Litauens. Für Grundschulen und die Unterstufe höherer Lehranstalten bearbeitet von V. G r u n d m a n n. Kaunas, Kuznickio ir Beilio sp. 1932. 16 p. 24,5×17. 200 egz. Aprašyta iš viršelio (91(475)(075)/1932.752) * V o k i e č i ų k a l b a *

KOLUPAILA, S. prof.
Prof. S. K o l u p a i l a. **Lietuvos upių monografijos.** II. Iš „Židinio" Nr. 8—9. Kaunas, „Spindulio" sp. 1932. 18 p. (131—145 pusl.), iliustr. 23,5×15,5. 30 egz. Be viršelio (91(475)/1932.753).

ŠEŠTOKAS — MARGERIS dr.
Dr. Š e š t o k a s — M a r g e r i s. **Amerikiečio įspūdžiai Lietuvoje (1931).** Kaunas, sukrauta „Spaudos Fonde", „Raidės" sp. 1932. 432 p. 19,5×13. 3.000 egz. Lt. 5,00 (91(475)/1932. 754).

VILIAMAS, VL.
Vl. V i l i a m a s. **Kuršių Nėrija.** Slenkančiosios kopos ir jų įtaka sodyboms. Kaunas, „Sakalo" bendrovė, „Šviesos" sp. 1932. 2 nenum. +54+2 balt. p., iliustr. 23,5×16. 500 egz. Lt. 2,50. Bibliografija: 54 pusl. — Iš literatūros apie Kuršių Nėriją (23 veik.) (91(475)/1932. 755).

92. Biografijos — Biographies

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Kęstučio 550 metų sukaktuvėms paminėti. Kaunas, Lietuvos šaulių sąjunga, Atkočiūno sp. 1932. 80 p., iliustr. 23,5×16. 5.000 egz. Lt. 1,50. Turinys: J o n y n a s, Ig. prof. Didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis. G i r a, L i ū d a s. Kęstutis — amžinas pavyzdys lietuviui. R a n d a m o n i s, A. Kęstučio laikai. B i č i ū n a s, V. Paskutinė kova (apysaka). Kęstučio paveikslą piešė dail. A l. Š e p e t y s (92 D. L. K. Kęstutis/1932. 756).

Filmų žvaigždės. Kaunas, „Žodžio" bendrovė, „Meno" sp. 1932. 61+3 skelb. p. 16×11,5. 4.000 egz. (Dienos biblioteka Nr. 5(27) Lt. 0,50. (92/1932.757).

KUZMA, V. gyd.
Dr. V. K u z m a. **D-rą Julių Bučą prisiminus.** Atspauda iš „Medicinos" 9 Nr. 1932 m. Kaunas, „Varpo" sp. [1932]. 4 p. 24×16. 25 egz. Be antraštinio lapo ir viršelio (92 Bučas, Julius/1932.758).

II. PERIODIKA — PERIODIQUES

A. Naujoji periodika — 1932 — Periodiques nouvelles

Sutrumpinimai — „B. Ž." 1(25) nr.

D. LIETUVA — GRANDE LITUANIE

Lietuvių kalba — Lange lituanien

34. **Kariūnas.** Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo Mokyklos Kariūnų neperiodinis laikraštis. Nr. 1 išėjo 1932 X. 25. P.: metams 5 lit., ats. Nr. 1 lit. A: A. Panemunė, P. L. P. Karo Mokykla. R: jaun. ltn. Urbanavičius. L: Karo Mokyklos Kariūnų klubo fondas.

35. **Rytų Lietuva.** 1×sav. Nepartinis lietuviškos minties savaitraštis. I met. Nr 1 — 1932. X. 13 d. P: metams 6 lit., 1/2 met. 3 lit., atskr. nr. 20 ct. A: Ukmergė, Kęstučio aikštė 47 Nr. (Savivald. namai). R. P. Kruopis. L: „Rytų Lietuvos" Švietimo ir Kultūros draugija.

B. Stambesni straipsniai (1932. X. 1—XI. 10)

Sutrumpinimai

At. — Ateitis
Biržų Ž. — Biržų Žinios
BŽ. — Bibliografijos Žinios
DK. — Dzień Kowieński
FA. — Fiziškas Auklėjimas
FŽ. — Farmacijos Žinios
GD. — Gamtos Draugas
GLPE. — Golos Litovskoj Pravoslavnoj Eparchii
IE. — Informations Economiques
JK. — Jaunoji Karta
Klt. — Kultūra
Ksm. — Kosmos
LA. — Lietuvos Aidas
LG. — Lietuvos Gaisrininkas
L. Kur. — Litovskij Kurjer
LM. — Lietuvos Mokykla
LŪR. — Lietuvos Ūkis ir Rinka
LŽ. — Lietuvos Žinios
MB. — Muzikos Barai
Mdc. — Medicina
MG. — Mūsų Girios
MiG. — Mokykla ir Gyvenimas
MM. — Mūsų Momentas
M7D. — Meno 7 dienos
Mtr. — Moteris
MV. — Mūsų Vilnius
MŽ. — Mūsų Žinynas
NR — Naujoji Romuva
NŽ. — Naujas Žodis
PGŪ. — Pieno ir Gyvulių Ūkis
Plc. — Policija
PŽ. — Paštininkų Žodis
SiG. — Spauda ir Gyvenimas
Str. — Soter
Stud. B. — Studentų Balsas
Svv. — Savivaldybė
ŠK. — Švietimo Keliai
ŠL. — Šiaurės Lietuva
TK. — Tiesos Kelias
Trm. — Trimitas
TŪ. — Tautos Ūkis
WI. — Wirtschaftliche Informationen
Vrs. — Vairas
Ždn. — Židinys
ŽiM. — Žemėtvarka ir Melioracija
ŽŪ. — Žemės Ūkis

---

01. Bibliografija

Korsakas, K. Lettica (1883—1931). BŽ. 32/4.

Lietuvos bibliografija. Bibliographie de la Lituanie (1932. VII. 1 —

Lietuvos bibliografija. Bibliographie de la Lituanie (1932. VII. 1 — IX. 30). BŽ. 32/4.

Nauji vertimai. Traductions nouvelles. BŽ. 32/4.

02. Bibliotekos

Kareivių bibliotekų skaitytojų interesai. BŽ. 32/4.

14. Filosofija

G., J. Apie valios laisvę. Gamtos ir visuomenės reiškinių dėsningumas ir valios laisvė. Klt. 32/10.

Laužikas, J. Žmogus ir aplinka. Aplinkos įtaka asmenybės išritai. Klt. 32/10.

15. Psichologija.

Česaitis, Ign. dr. doc. Charakterio Šv. Tomo Akviniečio doktrina. Str. 32/1.

Koch'as, K. Psichotechnika. Ždn. 32/10.

Reinys, M. vysk. Iš vaiko religijos psichologijos. Str. 32/1.

17. Etika

Čybas, D. Mūsų jaunimo idealai, kliūtys ir valia. NR. 32/45.

Krupavičius, M. kun. Moteris nykstančios dorovės akivaizdoje. Mtr. 32/10.

282. Katalikų Bažnyčia

Borisevičius, prel. Pasauliečių apostolatas. SiG. 32/13.

Česaitis, J. kun. Gaurės parapija. TK. 32/11.

Dabin, P. S. J. Pasauliečių apaštalavimas (vertė A. V.) TK. 32/11.

Grauslys, A. kun. Liurdas — katalikybės tvirtovė. At. 32/9.

Maslinski, S. kun. Klierikų prirengimas naujų laikų pastoracijos darbui (Vertė M. K r u p a v i č i u s). TK. 32/8.

Padubisietis, Sužaloti katalikai. SiG. 32/13.

R., P. Ar kalta krikčionybė, kad žmonės nusideda? SiG. 32/13.

Stakauskas, J. Katalikų Bažnyčia Lietuvoje XIII amžiuje. TK. 32/11.

Stobris, K. J. Neatidėtinu aktualiuoju pastoracijos reikalu. TK. 32/11.

T. P. Religinio Lietuvos atgimimo keliais. TK. 32/11.

T-ys, S. kun. Būkime kat. spaudos apaštalais. TK. 32/11.

Venckus, Pr. dr. Fundamentalinė teologija, jos uždaviniai, metodai ir k. Str. 32/1.

281. Rytų Bažnyčios

Svietlov, A. Plody cerkovnago otkola v Estonii. GLPE. 32/10.

30. Sociologija

Baldauskas, J. Lyčių santykių sociologija. Klt. 32/10.

31. Statistika

Bibliografas. Mūsų knygynų produkcija. BŽ. 32/4.

Lietuvos gyventojai tautybėmis ir profesijomis. LŪR. 32/10—11.

Olcauzas, A. Keletas statistikos žinių apie 1931 metais išskirstytus kaimus. ŽiM. 32/3.

Organizacijos. LŪR. 32/10—11.

Valančius, G. Bevölkerung und Bevölkerungsbewegung in Litauen. WI. 32/19.

32. Politika

Bibliografas. Mūsų knygų pro-Vrs. 32/10.

Juodeika, V. dr. Liberališkoji ar korporatyvinė valstybė? NR. 32/40.

33. Ekonomika

Audickas, J. Vidutiniškas neapyskaitinių verslo įmonių pelningumo procentas ir jo nustatymas. TŪ. 32/10.

Baronas, P. Griet. nugr. punktų vaidmuo ūkio krypties kitėjime ir jų materialė būklė. PGŪ. 32/10.

Le crédit et les banques au debut du deuxieme semestre de 1932. IE. 32/20.

Etingeris, J. Der Wechselverkehr in Litauen. WI. 32/18.

Galvanauskas, Ged. Ekonominė depresija ir kainos Lietuvoje. LŪR. 32/10—11.

Javų gamyba Lietuvoje 1932 m. Die Getreideproduktion Litauens im Jahre 1932. LŪR. 32/10—11.

Jurašūnas, J. Žemės reforma kitur. ŽiM. 32/3.

Krikščiūnas, J. Die natürlichen und wirtschaftlichen Grundlagen der litauischen Viehzucht. WI. 32/18.

Krikščiūnas, J. dr. Gyvulių ūkio artimiausios ateities plėtotės. TŪ. 32/10.

Kuzminskas, S. Die gegenwärtige Wirtschaftslage Litauens. WI. 32/18.

Lietuvos mokamasis balansas 1931 metais. Die litauische Zahlungbilanz des Jahres 1931. LŪR. 32/10—11.

Lietuvos Tarptautinių skolų balansas 1931 m. pabaigoje. Bilanz der litauischen Auslandsschulden am Ende des Jahres 1931. LŪR. 32/10—11.

Lipčius, M. Der Staatshaushalt in den ersten acht Monaten 1932. WI. 32/20.

Pramonės gamyba 1931 m. Die Industrie — Erzeugung 1931. LŪR. 32/10—11.

Purickis, J. dr. Pastabos apie ūkio krizės perspektyvas. TŪ. 32/10.

Ragevičius, M. Kreditas iš 12%. TŪ. 32/10.

Ramonas, S. Griet. nugrieb. punktų vedėjų pareigos ir darbai. PGŪ. 32/10.

Rimka, A. prof. Lito pirmasis dešimtmetis. TŪ. 32/10.

Skerdžiamųjų gyvulių produkcija. Die Schlachtviehproduktion. LŪR. 32/10—11.

Statyba 1931 metais. Die Bautätigkeit im Jahre 1931. LŪR. 32/10—11.

Valiukas, J. A. Dėl verslo pelno mokesčio įst. § 70. TŪ. 32/10.

Vidmantas, J. Ką gali duoti Lietuvos durpynai. TŪ. 32/10.

34. Teisė

Bukevičius, R. plk. ltn. Lygtinis nuteisimas Lietuvoj (karo baudžiamosios teisės srity). MŽ. 32/92.

Kalvaitis. Liudininkų psichologija. Plc. 32/19.

Stabulis, A. dr. Nusikaltimai ir jų kilmė. Plc. 32/20.

Vorobijovas, S. Netiesioginiai įrodymai. Plc. 32/19, 20.

35. Administracija

Gedvila, P. Slapto sekimo darbas. Plc. 32/20.

Geležinkelių stočių patalpomis, peronais bei privažiavimais naudojimasis. Plc. 32/19.

Iš politinės policijos istorijos. Plc. 32/19.

Jocaitis, V. Mūsų pirmos eilės miestai. Svv. 32/10.

Kamentavičius, J. Zarasų aps. pasienio policijos mokomasis būrys. Plc. 32/19.

Lietuvos politinės policijos kūrimosi apžvalga. Plc. 32/20.

N., V. Ukmergės miestas anksčiau ir dabar. Svv. 32/10.

Pamataitis, P. Bendradarbiavimas su užsieniais. Plc. 32/20.

Ramanauskas, A. Kriminalinės policijos santykiai su aukštesniąja policijos mokykla. Plc. 32/20.

Valstybės tarnautojų drausmės statutai ir teisės užsieny. PŽ. 32/11.

Žilinskas, M. Lietuvos kriminalinės policijos pasiūlymas tarptautinės kriminalinės policijos komisijai. Plc. 32/20.

355. Kariuomenė, šauliai

Amalvis, B. Ateities karas ir taikos įgyvendymas. Klt. 32/10.

Japonų pėstininkų statutas. MŽ. 32/92.

Lagenpušas, V. ltn. Topografiniai darbai SSSR. MŽ. 32/92.

Raštikis, S. mjr. Lenkų pažiūros į stabdomąsias kautynes. MŽ. 32/92.

36. Labdarybė, draudimas

Draudimas Lietuvoje 1931 m. Das Versicherungswesen im Jahre 1931. LŪR. 32/10—11.

Situation des asurances en Lithuanie. IE. 32/20.

37. Švietimas, auklėjimas

Alkvydas, V. Vaizdingumas. LM. 32/18—19.

Bartuška, V. dr. 25 metai pirmajai lietuviškai mokyklai ir Kazimieriečių seserų vienuolynui. NR. 32/41.

Beleckienė - Gaigalaitė, O. Tėvų namai pirmoji mokykla. Mtr. 32/10.

Berulis, K. Susirūpinkime mokyklų vadovėliais. TK. 32/8.

Datin, F. Senoviniai principai ir naujieji metodai auklėjime. (Vertė A. Tarulis) NR. 32/43—45.

Davainis, P. Mokytojas Fereras, moderniškos mokyklos steigėjas. MiG. 32/9.

K., K. Autoritetui prabilus. (Katalikų universitetas ir įstatymai). Vrs. 32/11.

Kuzmickis, Z. Dorovės auklėjimas. Vrs. 32/11.

Kuzmickis, Z. Kokia turi būti mūsų kuriamoji mokykla? Vrs. 32/10.

Laisvūnas, J. Klerikalinimo akcija ir katalikiškas universitetas. MiG. 32/9.

Laužikas, J. Ypatingosios Rygos mokyklos. MiG. 32/9.

Laužikas, J. Švietimo reforma. MiG. 32/9.

Milvydas, P. Kaimo mokytojo darbo sąlygos. LM. 32/18—19.

Petronis, V. Šeima ir mokykla. Vrs. 32/10.

Ruzgas, V. Savivaldybės ir suaugusių švietimas. Svv. 32/10.

Strimaitis, J. Reikia specialių mokyklų gabiesiems ir patvirkusiems. Svv. 32/10.

Šalkauskis, S. prof. Svarbieji lietuvių tautos ugdymo uždaviniai. Ždn. 32/10.

Šalkauskis, S. prof. Tautiško ugdymo uždaviniai. Ždn. 32/8—9.

Šerkšnas, S. Mokytojų ruošimas Anglijoje. LM. 32/18—19.

Tamošaitis, J. Mūsų gyvenamasai laikas ir auklėjimo uždaviniai. Vrs. 32/10.

38. Prekyba, susisiekimas

Der litauische Aussenhandel im September 1932. WI. 32/20.

Der Luftverkehr über Litauen. WI. 32/20.

Susisiekimas vidaus vandens keliais Pabalty. Der Schiffsverkehr auf den Binnenwasserstrassen der Baltischen Staaten. LŪR. 32/10—11.

Užsienių prekyba 1932 m. I pusmetį. Der Aussenhandel Litauens im I. Halbjahre 1932. LŪR. 32/10—11.

39. Tautosaka

Balys, J. Folklorininko darbas. Vrs. 32/10.

40. Kalbamokslis

Meškauskas, P. Laikraštinės kalbos trūkumai. Vrs. 32/10.

Sutkus, Ant. Grožinė kalba ir visuomenė. LA. 32/228.

Untulis, M. Apie lietuvių kalbos gentystę su kitomis kalbomis. LŽ. 32/235.

52. Astronomija, geodezija

Lesauskis, P. Vektorų pritaikymas nustatyti švyturiavimo plokštumos padėties kitėjimą dėl Žemės sukimosi. Ksm. 32/5—6.

Rivlinas, E. m. gir. Naujas eklimetras su plačia darbo sritimi. ŽiM. 32/3.

53. Fizika

Dailidė, J. Spindulių spaudimas Maxwell'io ir Einstein'o teorijų šviesoje. Ksm. 32/5—6.

Vailionis, L. Jean Lamarck. Ksm. 32/5—6.

54. Chemija

Morkūnas, V. Chemijos giminingumo problema. Ksm. 32/5—6.

Šapiro, N. dr. Alkaloidų atradimas ir jų cheminis tyrimas. FŽ. 32/8.

Veineris, M. chem. „Vandenilio skaičiaus" Ph. reikšmė. Mdc. 32/9.

58. Botanika

Grybauskas, K. Vaistiniai augalai Universiteto Botanikos sode. FŽ. 32/8.

Rauktys, J. d. m. Mūsų krašto medžiai, krūmai ir puskrūmiai. MG. 32/5.

59. Zoologija

Elisonas, J. Keletas paskaitų iš gyvulių biologijos. GD. 32/6—10.

61. Medicina

Avižonis, P. prof. Apie 45-tąjį prancūzų oftalmologų draugijos kongresą 1932—VII—18—21 ir apie 50 metų draugijos sukaktuvių iškilmes. Mdc. 32/9.

Avižonis, P. prof. Migratio et eliminatio spontanea corporis alieni oculi. Mdc. 32/9.

Barkauskas mjr. Ligotumas ir mirtingumas Lietuvos kariuomenėje 1929 ir 1930 m. MŽ. 32/92.

Dumbrys, A. gyd. Ukmergės aps. ligoninės 1929—1931 m. veikimo apyskaita. Mdc. 32/9.

Finkler, W. Lytis ir ligos. Naujausi lytinio hormono tyrinėjimai. Klt. 32/10.

Marcinkus, V. Beturčių gydymo reikalu. Svv. 32/10.

Matulevičius, P. Apie organoterapeutinius preparatus. FŽ. 32/8.

Pirmos pagalbos taisyklės nelaimingiems atsitikimams nuo elektros srovės ištikus. LG. 32/10.

Radzvickas, P. prof. Vigantolio reikšmė ozėnai gydyti. Mdc. 32/9.

Skučas, M. Savivaldybių vaidmuo kovoje su limpamomis ligomis. Svv. 32/10.

Vaičiūnas, V. dr. Ergotismus convulsivus. Mdc. 32/9.

619. Veterinarija

Aleksa, K. prof. Karvių išputimas. ŽŪ. 32/10.

Vaikasas, S. Laižymo ir jos padariniai gyvuliams. ŽŪ. 32/10.

614.82 Kova su gaisrais

Siemaška, D. Pieninių apsauga nuo gaisrų. Svv. 32/10.

Siemaška, D. 1932 m. priešgaisrinės apsaugos propagandos savaitė Lietuvoj. LG. 32/10.

629.13 Aviacija

Adomavičius av. ltn. Sportinė aviacija. Bng. 32/39.
Žemaitis, Z. prof. Civilinės aviacijos uždaviniai. Bng. 32/39.

623. Karo technika

Soročkinas kap. Universalus pabūklas patranka — haubica. MŽ. 32/92.

63. Žemės ūkis

Ad., V. Ar išsimokėjo šerti karvėms koncentruotą pašarą pereitą žiemą. ŽŪ. 32/10.
Bagdonas, S. inž. Vaisių ir daržovių paruošimas žiemai. ŽŪ. 32/10.
Bujokas, S. Veislinio buliaus auginimas ir priežiūra. ŽŪ. 32/10.
Cyvinskis, T. agr. Kaip lengviausiai pastebimos ūkio vedimo klaidos. ŽŪ. 32/10.
Dovydaitis, P. prof. Girių reikšmė šalies gerovei. MG. 32/5.
Gureckas, M. d. m. Viešvilės B-vės lentpiūvės medžio piovimo apyskaita. MG. 32/5.
Jameikis, M. Ties Kaunu suplukdytos miško medžiagos likvidavimas. MG. 32/5.
Jankauskas, M. d. m. Padubysio giria ir jos medynai. MG. 32/5.
Jucaitis, P. dr. Kai kurios medžio tyrimo problemos ir jo sunaudojimo praplėtimo galimybės. MG. 32/5.
Kondrotas, A. inž. Cukriniams burokams rautuvų bandymas. ŽŪ. 32/10.
Krikščiūnas, J. agr. Kokios žemės parinkti cukriniams runkeliams ir kaip ją paruošti. ŽŪ. 32/10.
Laptevas, A. Pienininkystė atskirose Lietuvos apskrityse. ŽŪ. 32/10.
Petraitis agr. Kumelės pieno produkcija. PGŪ. 32/10.
Petraitis, J. Pieno priėmimas. PGŪ. 32/9.
Rummertas, J. Pieninių vanduo ir jo reikšmė sviesto ištvermingumui. (Vertė J. Z a b.) PGŪ. 32/9.
Skablauskas, K. Atskirų pienų liaukų produkcijos koeficiento nustatymas. PGŪ. 32/10.
Stanišauskas, J. Naujoji Italijos melioracinė programa. ŽiM. 32/3.
Strazdas, J. agr. Cukrinių runkelių kasimas. ŽŪ. 32/10.
Vaidyla. Mūsų miškai ir jų administracija. MG. 32/5.
Voitkevičius, R. inž. Dviejų ekskursijų įspūdžiai. ŽiM. 32/3.

70. Menas

Galaunė, P. Kelios valandos Šiaulių „Aušros" muziejuje. NR. 32/43.
K-as. Kapsų liaudies meno paroda. Bng. 32/40.
Kairiūkštis, V. Kauno Meno mokyklos parodos proga. Vrs. 32/11.
Mošinskis, A. Senoviškos lietuvių statybos reikalu. ŽiM. 32/3.

78. Muzika

Budriūnas, M. Mokomojo instrumento klausimas. MB. 32/9.
Budriūnas, A. Muzikos istorija. MB. 32/9.
J., M. Lietuviškai plokštelei 25 metai. Bng. 32/27.
Kaveckas, K. Vincent d'Indy. MB. 32/9.

792. Teatras, kino

B-nas, V. „Hamletas" V. Dramos scenoj. Ždn. 32/10.
Dauguvietis, B. Aleksandrijos Teatras. (Jo šimtmečio sukaktuvių proga. Atsiminimų fragmentai). M7D. 32/86.
Meirūnas, V. Hamletas (M. Čechovo pastatymas). Vrs. 32/11.
Veisbartas, J. Hamleto tikrasis veidas. Vrs. 32/11.

796. Fiziškas auklėjimas

Bučinskas. Tautiškųjų žaidimų ratelių, šokių rinkimo reikalu. FA. 32/3.
Frind, M. Gydomosios gimnastikos mokykla Berlyne. FA. 32/3.
Gauethofer, K. ir Streiches, M. Austrų mokyklinės gimnastikos pagrindiniai bruožai. FA. 32/3.
Kviklys, V. 1932 metų kariuomenės fiziško patvarumo patikrinimas. FŽ. 32/3.
Petronis, V. Trumpa mūsų ligšiolinio fiziško auklėjimo apžvalga ir ateities perspektyvos. FA. 32/3.
Steponaitytė. Estetiškojo lavinimo reikalu. FA. 32/3.
Talkininkai. K. M. P. Sporūta. (Kūno Kultūros Rūmų Sporto Talka). FA. 32/3.
Vokietaitis, A. Kūno mankštos programa Austrijos aukštesniosiose mokyklose. FA. 32/3.

80. Raštai apie literatūrą

Ambrazevičius, J. Maironio lyrikos sociologija. Ždn. 32/8—9.

B-nas, V. Skriptomanija. M7D. 32/86.

Grinius, J. dr. Maironis tradicijų ir pažangos poetas. NR. 32/44.

Jakštas, A. Amžinoji poezija ir jos kūryba. Ždn. 32/8—9.

Kokiomis priemonėmis kelti mūsų literatūrą. Literatų nuomonė. LA. 32/241, 247, 252.

Lützeler, H. dr. Katalikų literatūra šiandieninėj Vokietijoj. Ždn. 32/10.

Maironis-Mačiulis, J. Kristijonas Duonelaitis. NR. 32/41.

Tyruolis, A. Vilnius mūsų poezijoj. MV. 32/30.

Tumas, J. dr. Maironies vaizdas apgraibomis (paskaita klierikams). LA. 32/244.

Urbšienė, M. „Lokio pėdomis". Vrs. 32/10.

Žilvinis, M. Meilės ir ilgesio daunius. ŠK. 32/9.

9. Istorija

Bagdonas, M. Lietuvių Konferencija Vilniuje. Trm. 32/41, 42, 43.

Barnėnas, M. „Viltį atsiminus. Vrs. 32/11.

Bartuška, V. dr. 25 metai pirmajai lietuviškai mokyklai ir Kazimieriečių seserų vienuolynui. NR. 32/43.

Gira, L. Prieš dvidešimt penkerius metus. NR. 32/42.

Gira, L. „Viltis" 1907—1913 m. Vrs. 32/11.

Ilg., M. Hindenburgo „Muterė" Kaune. Bng. 32/27.

Jakštas, J. Istorijos mokslas ir gyvenimas. Vrs. 32/10.

Yčas, Martynas. Kodėl mes prie „Vilties" dėjomės. LA. 32/235.

Yčas, M. „Vilties" rolė tautos pajėgų konsolidavime. Vrs. 32/11.

Keliuotis, J. Pasikalbėjimas apie „Viltį" ir apie spaudą su J. E. Respublikos Prezidentu Antanu Smetona. NR. 32/42.

Kemešis, F. prof. „Viltį" prisiminus. NR. 32/42.

Klimka, P. „Vilties" 25 metų sukaktuvių proga („Vilties" vaidmuo darbininkų tarpe). Vrs. 32/11.

Km., V. Pirmieji viltininkai apie „Viltį". LA. 32/235.

Kodėl ir kaip „Viltis" atsirado. Ką apie tai sako „Vilties" kūrėjas ir pirmasis jos redaktorius, dabart. Lietuvos Respublikos Prezidentas p. Antanas Smetona. LA. 32/235.

Kolupaila, S. prof. Dėl vokiečių generolų šaibų Kauno Žaliajame tilte. Bng. 32/40.

Kolupaila, S. prof. Neriai tirti ekspedicija prieš 75 metus. NR. 32/42.

Mažylis, Petras. Baudžiava ir žydai Žagarėje. NŽ. 32/18.

Mažylis, Petras. Žagarės dvarų praeities bruožai. MM. 32/41.

Mažylis, Petras. Žagarės praeities nelaimės. ŠL. 32/43.

Merkelis, A. „Viltis", Vrs. 32/11.

Pirmasis lietuvių balius Vilniuj. Bng. 32/41.

Pl.-Puidienė, O. „Vilties" atspindžiai. Vrs. 32/11.

Puzinas, J. Kaunas — Kęstučio tvirtovė. Bng. 32/38.

Puzinas, J. Kauno amatininkų brolijos XVI—XVIII amž. Svv. 32/10.

Strimaitis, J. Paskutiniais „Vilties" metais. NR. 32/42.

Š-is, D. Lietuviškasis Vilniaus atgimimas. MV. 32/29.

Šležas, P. Kauno pilies išgriovimas 1362 m. Ždn. 32/10.

Tamošaitis, I. „Vilties" dvidešimts penkerių metų jubiliejų švenčiant. Vrs. 32/11.

Tamsūs praeities vaizdai ir juodi jų šešėliai. Baudžiava Šimonių krašte. LŽ. 32/32.

Tumas, J. dr. „Vilties" fonai. Vrs. 32/11.

Tumas, J. Viltininkai. LA. 32/217, 222, 229, 232, 233, 235, 238.

Volter, E. prof. Velskaja zemlia, Vilnia ir Svintorožnia dolina. LKur. 32/165.

91. Geografija

Barkauskas, P. Kelionė Anglijon. Svv. 32/10.

Gocentas, J. Venecija. (Iš kelionės įspūdžių po Europą). LŽ. 32/248.

Kolupaila, S. prof. Lietuvos upių monografijos. Ždn. 32/8—9.

Kolupaila, S. prof. Po Vilniaus kraštą. Bng. 32/37—40.

Lietuvos totoriai ir jų kilmė. LŽ. 32/229.

Viliamas, V. Kuršių Nerijos slenkančiosios kopos ir jų įtaka sodyboms. GD. 32/6—10.

92. Biografiios ir nekrologai.

D. L. K. Kęstutis

Jonynas, I. prof. Kęstutis ir jo laikai. Trm. 32/39—44.

Jonynas, Ig. Kęstutis 550 metų mirties sukaktuvių proga. LA. 32/223, 226, 227, 232—234, 238—241, 244.

Sležas, P. Mūsų Kęstutis. At. 32/9.

Prof. M. Biržiška.

Giedraitis, K. Žmogus, kurs pats save atrado. [prof. M. Biržiška]. Bng. 32/38.

Viskanta, E. Prof. Mykolas Biržiška. Vrs. 32/10.

Prof. Prel. J. Mačiulis-Maironis

Česaitis, Ign. doc. dr. †Jonas Maironis-Mačiulis. Str. 32/1.

Česnys, B. prof. Maironis kaip teologas. NR. 32/45.

Mikulevičius, J. Maironis mūsų visuomenės darbe. At. 32/9.

Tumas, J. dr. Maironies vaizdas apgraibomis. LA. 32/244.

Kostas Meškauskas

Deksnys, J. Savo mokytoją a. a. Kastą Meškauską atsiminus. FA. 32/3.

Kuzmickis, Z. A. A. Kastą Meškauską palaidojus. Vrs. 32/10.

Pl.-Puidienė, O. Kada rauda siela. Vrs. 32/10.

Povilavičius, S. Kastas Meškauskas kaip žmogus ir kaip kultūros darbininkas. FA. 32/3.

Šaltenis, J. Mano mokytojas. Vrs. 32/10.

Kiti lietuviai

Biržų teatro režisoriaus M. Plepio 20 metų vaidybos darbo sukaktuvės. Biržų Ž. 32/41.

Būtėnas. P. Povilo Matulionio atsiminimai. Ždn. 32/8—9.

Germantas. Tautos Vado tėviškėje. LA. 32/235, 237—239, 242, 243, 245—247.

K., N. D-ras Vincas Pietaris. NR. 32/45.

Kolupaila, Steponas prof. A. a. inž. Leonidas Gimbutas, Vytauto Didžiojo Universiteto vyr. asistentas. Stud. B. 32/12.

Kuzma, V. dr. D-rą Julių Bučą prisiminus. Mdc. 32/9.

Merkelis, A. J. Tumas — Vaižgantas Dinabarko realinėje mokykloje. ŠK. 32/9.

Senkus, J. A. a. Vincas Palukaitis. JK. 32/18.

Tumas, J. dr. Kunigai lietuviai rašę latviškai. TK. 32/8.

V. Dingę Didžiulienės - Žmonos raštai. Brūkšneliai iš mirusios rašytojos biografijos. LŽ. 32/244.

Vienuolis, A. Lietuviškoji Nasvyčių šeima. Vrs. 32/10.

VR. Mirė lietuvis kunigas [Juozas Šimkūnas]. MV. 32/30.

Svetimšaliai

Jawnuta. Gabryela Zapolska (W rocznicę śmierci). DK. 32/235.

Krupavičius, M. kun. Ignotas Seipelis. TK. 32/11.

Petrauskaitė, E. Josephina Grey-Butler. NV. 32/9.

Santvaras, S. Demoniškas smuikininkas, 150 metų Niccolo Paganini gimimo sukaktis. Bng. 32/41.

Schuck, Adolf Dr. Gustavas II Adolfas. LA. 32/252.

KRONIKA

Lietuvos Bibliotekininkų Draugijoje XI. 27 d. 13 val. Centraliniame Valstybės knygyne Kaune bus IV visuotinis draugijos narių susirinkimas. Kariuomenės bibliotekininkas majoras A. Ružancovas supažindins narius su priešgaisrine bibliotekų apsauga. Kitas prelegentas C. V. K. direktorius A. Škėma referuos Lietuvos bibliotekų tinklo projektą, kuris pasiųstas Švietimo Ministerijai.

Po pranešimų bus diskusijos.

LETTICA*

(1883—1931)

Latvių literatūros ir visuomeninio gyvenimo bibliografija lietuviškai.

1914 m.

b. p. Baltijos pramonija. Rygos Garsas, 25 Nr., 1914 m.

b. p. Rygos lietuviai (1904—1914 m.), Rygos Garsas, 32 Nr., 1914 m.

b. p. Iš Liepojaus mums rašoma. Rygos Garsas, 35 Nr., 1914 m.

b. p. Prie latvių-lietuvių susiartimo. Rygos Garsas, 92 Nr., 1914 m.

M. M. Latviai. Lietuvos Ūkininkas, 51 Nr., 1914 m.

Vienas Rygos lietuvių. Į Rygos lietuvius, Rygos Garsas, 65 Nr., 1914 met.

1915 m.

b. p. Ko nereikia ir ko reikia. Rygos Garsas, 27 Nr. 1915 m.

b. p. Liepojos nesvarbumas ir svarbumas. Rygos Garsas, 52 Nr., 1915 m.

b. p. Ryga (sk. „Karo vaizdai"). Rygos Garsas, 86 Nr., 1915 m.

A. S. Rygos Lietuvių Komitetas pabėgėliams šelpti. Rygos Garsas, 118 Nr., 1915 m.

b. p. Vokiečiai už Dauguvos (iš „Karo vaizdai"), Rygos Garsas. 124 Nr., 1915 m.

b. p. Dabartiniai varžytynių mūšiai del Rygos (iš „Karo vaizdai"). Rygos Garsas, 125 Nr. 1915 m.

M. Yčas. Rygon važiavau. Rygos garsas, 6 Nr., 1915 m.

J. J. Iš latvių praeities ir dabarties. Rygos Garsas, 13 Nr., 1915 m.

J. J. Kaip latvių laikraščiai rūpinasi katalikyste? Rygos Garsas. 23 Nr., 1915 m.

Kareivis J. A. Kareivio įspūdžiai Lietuvoje ir Latvijoje. Rygos Garsas, 120 Nr., 1915 m.

St. Ličkūnas. Lietuviai pabėgėliai Vidžemėje. Rygos Garsas 116 Nr., 1915 m.

Livonijos Augintinis. Iš Rygos lietuvių draugijų gyvenimo. Rygos Garsas, 108, 109 Nr., 1915 m.

Pr. Mš. Šis - tas iš latvių tolimosios ir artimosios praeities. Vairas, 1 Nr., 1915 m.

Pr. Mš. Lietuviai Rygos miesto statistikoj. Vairas, 7 Nr., 1915 m.

N. 35 tūkstančiai drąsuolių. Rygos Garsas, 14 Nr., 1915 m.

(iš G. Petrovo). Vokiečiai Kurše (sk. „Karo vaizdai"). Rygos Garsas, 89 Nr., 1915 m.

G. Petrovas (vert. Bj.). Žiema ant Dauguvos (iš „Karo vaizdai"). Rygos Garsas, 116, 117 Nr., 1915 m.

Petrukas. Iš Latvių gyvenimo. Jaunoji Lietuva, 12 Nr., 1915 m.

Periklis. Keletas pavyzdžių lietuvių virtimo lenkais Rygoje. Rygos Garsas, 17 Nr., 1915 m.

—ras. Latvių viltis į ateitį. Rygos Garsas, 110 Nr., 1915 m.

Rygiškis. Dėl atsitikimų Rygos bažnyčioj. Vairas, 3 Nr., 1915 m.

Rygos Skruzdė. Iš kelionės į Dvinską. Rygos Garsas, 5 Nr., 1915 met.

„R. U." (vert. ?) Dvinsko apylinkėje. Rygos Garsas, 103 Nr., 1915 m.

Kun. Juozas Tumas. Rygos garsai. Rygos Garsas, 1 Nr., 1915 m.

K. J. Tumas. IV Latvių Dailininkų Paroda. Rygos Garsas, 7 Nr., 1915 m.

Kun. J. Tumas. Skaitmenų tinkle Rygos lietuvių. Rygos Garsas, Garsas, 12 Nr., 1915 m.

Kun. J. Tumas. Linartai, Kačanauskas ir Ko, dailės pionieriai tarp Rygos lietuvių. Rygos Garsas, 13, 14 Nr., 1915 m.,

K. J. Tumas. Pabaltija del karo nukentėjusiems lietuviams. Rygos Garsas, 15 Nr., 1915 m.

K. J. Tumas. Mūsų apsileidimas Rygos Labdarių Draugijoje. Rygos Garsas, 40 Nr., 1915 m.

K. J. Tumas. Dailė tautą jungia ir auklėja. Rygos Garsas, 55 Nr., 1915 met.

K. J. Tumas. Mūsų pabėgėliai aplink Rygą. Rygos Garsas, 90 Nr., 1915 m.

1916 m.

b. p. Pas latvius, Rygos Garsas, Nr., 1916 m.

b .p. Lietuvos laisvė ir Baltijos tautų federacija. Ateitis, 113 Nr., 1916 m.

---

*) Tąsą žiūr. „Bibl. Žinių" 4 Nr. 1932 m.

1917 m.

b. p. Rygos fronte. Rygos Garsas, 4 Nr., 1917 m.

b. p. Iš latvių laikraščių. Rygos Garsas, 15 Nr., 1917 m.

Lauksodietis. Prie istorijos rinkimų į miesto (Rygos) dumą. Rygos Garsas, 43 Nr., 1917 m.

Lauksodietis. Prie rinkimų į miesto (Rygos) dumą. Rygos Garsas, 50 Nr., 1917 m.

Vilnis. Latvijos socialdemokratijos Lietuvių Rajono Organas. 1917 m. Ryga. Iš viso išėjo 4 num.

1918 m.

J. Šliupas. Dėliai Nepriklausomos, Demokratinės Lietuvių - Latvių Respublikos keletas žodžių. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Kalendorius 1919 metams. Susiv. L. A. Leidinys, 1918 m.

Šliupas Jonas. Lietuvių - Latvių Respublika ir Šiaurės Tautų Sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų. Stockholm, 1918 m. 162 p.

1919 m.

Baltas. Vidžemės lenkų organizacijos konferencija. Socialdemokratas, 6 Nr., 1919 m.

K. B. Iš Latvijos. Socialdemokratas, 6 Nr., 1919 m.

b. p. Mintaujos atsitikimai. Socialdemokratas, 1 Nr., 1919 m.

b. p. Padėtis Latvijoj. Lietuva, 162 Nr., 1919 m.

b. p. Estai, Latviai, Lietuviai. Lietuva, 197 Nr., 1919 m.

b. p. Baltijos tautų komisija. Lietuva, 197 Nr., 1919 m.

b. p. Vokiečiai Latviuos. Lietuva, 221 Nr., 1919 m.

b. p. Įvykiai Baltijos pajūry. Lietuva, 248 Nr., 1919 m.

b. p. Baltijos valstybių sąjungos reikalu. Lietuva, 251 Nr., 1919 m.

b. p. Pasikalbėjimas su Latvių misija Lietuvai. Lietuva, 253 Nr. 1919 m.

b. p. Mūsų dienų Latvių istorijos žygiai. Lietuva, 253 Nr. 1919 m.

b. p. Baltijos sąjunga ir lietuvių latvių santykiai. Lietuva, 277 Nr. 1919 m.

Darbininkų Kova. Organas Latvijos Komunistiško Centralinio Komiteto. Eina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. I metas. 1919 m. Ryga.

E. Freyvalds. Lietuvių - latvių susiartinimo klausimu. Lietuva, 44 Nr. 1919 m.

A. Morauskis. Baltijos pajūrio valstybių Rygos konferencijos tautos ūkio komisijos darbai. Lietuva, 207 Nr. 1919 m.

Prof. Niemi. Ką galėtų Lietuvos laikraščiai padaryti, kad susiartintų su suomiais ir pabaltmario kraštais. Lietuva, 156 Nr. 1919 m.

Parausvinis. Latvių delegacijai Kaunan atvykus, Lietuva, 44 Nr. 1919 met.

Vl. Parausvinis. Mūsų kaimynai — latviai, įgauniai ir suomiai. Lietuva, 103 Nr. 1919 m.

Vl. Parausvinis. Latviuos. Lietuva, 195 Nr., 1919 m.

J. Savickis. Lietuvon per Latviją. Lietuva, 76 Nr. 1919 m.

1920 m.

b. p. Sentimentai politikoj su latviais. Lietuva, 12 Nr. 1920 m.

b. p. Latvių spauda apie Lietuvą. Lietuva, 26 Nr. 1920 m.

b. p. Lietuvių - Latvių siena. Kariškių Žodis, 38 Nr. 1920 m.

b. p. Latvių spauda apie Lietuvą. Lietuva, 61 Nr. 1920 m.

b. p. Iš žydų gyvenimo Latviuos ir Estuos. Lietuva, 75 Nr. 1920 m.

b. p. Lietuvių latvių susiartinimo reikalu. Lietuva, 84 Nr. 1920 m.

b. p. Ekonominių ir finansinių Baltijos ir kitų kaimynių valstybių darbuotojų pasitarimo ir bendradarbiavimo reikalu. Lietuva, 87 Nr. 1920 m.

b. p. Latvių Lenkų kombinuotė. Lietuva, 90 Nr. 1920 m.

b. p. Del Lietuvos sienų su Latviais. Lietuva, 183 Nr. 1920 m.

b. p. Latvių respublikos šventė. Socialdemokratas, 31 Nr. 1920 m.

b. p. Dėl Latvių - Lietuvių santykių. Socialdemokratas, 31 Nr., 1920 met.

b. p. Baltijos valstybių sąjunga. (Ištrauka iš latv. laikr. „Socialdemokrats“). Socialdemokratas, 10 Nr. 1920 m.

b. p. Iš Latvių spaudos. Socialdemokratas, 6 Nr. 1920 m.

K. B. Iš Latvių. Socialdemokratas, 6 Nr. 1920 m.

Bl. Bl. Latvių broliškumas. Kareivių Žodis, 36 Nr. 1920 m.

Lietuvis. Lietuvos ir Latvių sienų klausimu. Lietuva, 245 Nr. 1920 m.

A. Morauskis. Lietuvių ir Latvių susiartinimo medžiaginiai pagrindai. Lietuva, 140 Nr. 1920 m.

A. Morauskis. Baltijos pajūrio valstybių konferencija Latviuos. Lietuva, 163 Nr. 1920 m.

A. Morauskis. Rygos konferencijos finansinių klausimų svarstymo vaisiai. Lietuva, 218 Nr. 1920 m.

Kap. Murnikas. Latvių klajonės. Kariškių Žodis, 38 Nr. 1920 m.

J. Pa-is. Nauja dvasia Latviuos. Karys, 46 Nr. 1920 m.

Pa-is. Nauja kryptis Latviuos? Lietuva, 251 Nr. 1920 m.

1921 m.

b. p. Iš Latvijos. Socialdemokratas, 9 Nr. 1921 m.

b. p. Latvių Socialdemokratų Partija. Socialdemokratas, 13 Nr. 1921 m.

b. p. Iš Latvijos gyvenimo. Socialdemokratas, 24 Nr. 1921 m.

b. p. Kabineto krizis ir Latvių S.—D. Partijos skilimas. Socialdemokratas, 28 Nr. 1921 m.

b. p. Pabaltės valstybių sąjunga. Socialdemokratas, 31 Nr. 1921 m.

b. p. Pabaltės kraštų socialdemokratų konferencija. Socialdemokratas, 43 Nr. 1921 m.

b. p. Latvių valdžios atstovai Lietuvoje. Karys, 35 Nr. 1921 m.

b. p. Del sienų su Latviais. Lietuva, 64 Nr. 1921 m.

b. p. Ekonominė Latvių padėtis. Lietuva, 92 Nr. 1291 m.

b. p. Kelionė į Latvius ir Estus. Lietuva, 102 Nr. 1921 m.

b. p. Latvių ir Estų laikraštininkai Kaune. Lietuva, 117 Nr. 1921 m.

b. p. Pabaltijos laikraštininkų pasitarimas Kaune. Lietuva, 118 Nr. 1921 m.

b. p. Dėl Latvių Kabineto Krizio. Lietuva, 126 Nr. 1921 m.

b. p. Pabaltijos sąjungos realizacija. Lietuva, 159 Nr. 1921 m.

b. p. Latvių paroda Rygoj. Lietuva, 167 Nr. 1921 m.

b. p. Latvija ir Lenkijos Lietuvos konfliktas. Lietuva, 190 Nr. 1921 m.

b. p. Aukštieji Latvių svečiai Kaune. Lietuva, 191 Nr. 1921 m.

b. p. Apie Latvių finansus. Lietuva, 191 Nr. 1921 m.

b. p. Rusijos badas ir Baltijos pajūrio valstybės. Lietuva, 192 Nr. 1921 m.

b. p. Naujos lenkų pastangos Pabaltijūry. Lietuva, 284 Nr. 1921 m.

b. p. Latvių karo literatūra. Recenzijos. Mūsų Žinynas, 2 Nr. 1920 m.

Blesse, Ern. doc. Latvijos aukštosios mokyklos žmonėtyros numatomasis darbas 1920—21 mokslo metams. Švietimo Darbas, 3—4 Nr. 58 p. 1921 m.

K. Bielinis, Latvijos mokytojų kongresas. Mokykla ir Gyvenimas, 1 Nr. 1921 m.

Bizauskas, K. Latvių vidurinės (aukštesniosios) mokyklos 1919—20 metais. Švietimo Darbas, 5—6 Nr. 138 p. 1921 m.

Bizauskas, K. Iš Latvijos mokyklų gyvenimo. Švietimo Darbas, 9—10 Nr. 120 p. 1921 m.

B-las. Latvių ir lenkų santykiai. Karys, 40 Nr. 1921 m.

Br-las. Mūsų siena su latviais. Karys, 46 Nr. 1921 m.

K. Būga. Prof. P. Šmidts, Ievads valnodnieciba. Riga, 1921. Recenzija. Švietimo Darbas, 9—10 Nr. 122 p. 1921 m.

K. Būga. Prof. E. Endzelins un prof. P. Šmidts. Izrunas un rakstibas vadonis. Riga, 1921. Recenzija. Švietimo Darbas, 11—12 Nr. 132 p. 1921 m.

Kar. Dineika. Sportas Latviuose. Sekmoji Diena, 24 Nr. 1921 m.

A. J. Latvijos Soc.-dem. kongresas. Socialdemokratas, 2 Nr. 1921 m.

K. Latvijos žem. ūkio darbininkų suvažiavimas. Socialdemokratas, 8 Nr. 1921 m.

K. Iš Latvijos. Socialdemokratas, 32 Nr. 1921 m.

S. K. Siena tarp Lietuvos ir Latvijos. Lietuva, 266 Nr. 1921 m.

S. K. Sienos tarp Lietuvos ir Latvijos tiesimas. Lietuva, 251 Nr. 1921 m.

F. Kirša. Latvių menininkai Kaune. Sekmoji Diena, 15 Nr. 1921 m.

J. Laurinaitis. Latviai. Karys, 8 Nr. 1921 m.

J. Laurinaitis. Aukštųjų karo mokslo kursų klausymas Latvijoje. Karys, 39 Nr. 1921 m.

J. Laurinaitis. Latvių valstybės įsikūrimas. Karys, 48 Nr. 1921 m.

Lad. Natkevičius. Pas Latvius ir pas mus. Mokykla ir Gyvenimas, 10—11 Nr. 1921 m.

Vl. Parausvinis. Latvių rašytojas

J. Rainis. Skaitymai, 1921 m. VII t. 87 p.

M. Š. P. Latvių valstybės sienos. Lietuva, 225 Nr. 1921 m.

M. Š. P. Latvių universitetas. Lietuva, 160 Nr. 1921 m.

M. Š. P. Latvių valstybės 1921—1922 m. biudžetas. Lietuva, 268 Nr. 1921 m.

Em. Prūsienė. Andrievas Niedra. (Trumpa jojo kūrybos apžvalga). Skaitymai, 1921 m. XI t. 87 p.

O. Pleirytė-Puidienė. Latvių literatūra, Skaitymai, 1921 m. II t. 82 p.

Smetona, A. Nustatymas Lietuvos sienų su Latvija. Švietimo Darbas, 5—6 Nr. 28 p. 1921 m.

Dr. V. T. Latvijos sveikatos reikalai. Lietuva, 263 Nr. 1921 m.

J. Tumas (iš archyvo). Neramumai Mintaujos gimnazijoje 1905 m. Mūsų Senovė, 1921 m. II tom 111 psl.

Vic. Kas dedasi Latviuos. Socialdemokratas, 8 Nr. 1921 m.

Xyz. Apie Latvių teatrą. Sekmoji diena, 19, 20 Nr. 1921 m.

1922 m.

Ak.-matė. Latvių spaudos šventė (1822 — 1922). Lietuvos Žinios, 7 Nr. 1922 m.

Argus. Latvijos žemės reforma. Lietuvos Žinios, 24 Nr. 1922 m.

A-tė. Lietuvių Latvių vienybė. Lietuvos Žinios, 85 Nr. 1922 m.

Beta. Latvijos S. D. Darb. Partijos septintasis kongresas. Socialdemokratas, 4 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių spaudos sukaktuvių iškilmės. Laisvė, 29 Nr. 1922 m.

b. p. Latvijos Konkordatas (Versta iš prancūzų kalbos). Laisvė, 37 Nr. 1922 m.

b. p. Latviai apie Varšuvos konferenciją. Laisvė, 45 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių lietuvių santykiai. (Ištrauka iš latv. laikr. „Jaunakas Sinas", 128 Nr.), Laisvė, 89 Nr. 1922 m.

b. p. Lenkai skverbiasi Latvijon per mokyklas (Ištrauka iš „Kurjer Warszawski"). Laisvė, 104 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių spauda apie Lietuvos pripažinimą de jure. Laisvė, 109 Nr. 1922 m.

b. p. Prie Latvių Ministerių Kabineto krizio. Laisvė, 117 Nr. 1922 m.

b. p. Su Lenkais ar su Lietuviais? (Latvių galvojimai). Laisvė, 119 Nr. 1922 m.

b. p. Lietuvos ir Latvijos Konstitucija (Iš „Segodnia"). Laisvė, 149 Nr. 1922 m.

b. p. Estų ir Latvių atstovai „Blaivybės" suvažiavime. Laisvė, 167 Nr. 1922 m.

b. p. Lietuvių Taryba Latvijoje. Laisvė, 169 Nr. 1922 m.

b. p. Latviai vėl dejuoja. Laisvė, 169 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių politinės spekuliacijos. Laisvė, 188 Nr. 1922 m.

b. p. Klaipėdos ir Vilniaus reikalai Latvijos spaudoje. Laisvė, 225 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių spauda ir Varšuvos konferencija. Lietuva, 68 Nr. 1922 m.

b. p. P. Meerovičiaus apetitai. Lietuvos Žinios, 135 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių spauda del Lietuvos pripažinimo de jure. Lietuva. 157 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių Jaunimo šventė. Lietuva, 157 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių spauda del „Pilsudskio planų". Lietuva, 167 Nr. 1922 m.

b. p. Lenkų smurtas Pabaltijoj. Lietuvos Žinios, 5 Nr. 1922 m.

b. p. Pabaltijos Sąjunga. Lietuvos Žinios, 11 Nr. 1922 m.

b. p. Rygos konferencijos nutarimai. Lietuvos Žinios, 32 Nr. 1922 m.

b. p. Lietuviai Latviuose. Lietuvos Žinios, 151 Nr. 1922 m.

b. p. Permainos Latvių Finansų vadovybėj. Lietuvos Žinios, 164 Nr. 1922 m.

b. p. Latvių „Drang nach Lietuva". Lietuvos Žinios, 167 Nr. 1922 m.

b. p. Rygos mokyklos. Lietuvos Žinios, 180 Nr. 1922 m.

b. p. Latviai ir estai mokytojai svečiuose Lietuvoje. Lietuvos Mokykla, 7 Nr. 1922 m.

b. p. Antroji Pabaltės mokytojų konferencija. Lietuvos Mokykla. 7 Nr. 1922 m.

b. p. Iš latvių laikraštijos. Lietuvos Sportas, 11—12 Nr. 1922 m.

b. p. Rygos mokyklos. Mokykla ir gyvenimas, 7 Nr. 1922 m.

b. p. Daugiau domės Pabaltės kraštams. Socialdemokratas, 15 Nr. 1922 m.

b. p. Pabaltės valstybių mokytojų konferencija Rygoj 1922. VI. 18—21 d. Švietimo Darbas, 9 Nr. 261 p., 10 Nr. 346 p. 1922 m.

P. Bėmas. Neramūs kaimynai. Lietuva, 56 Nr. 1922 m.

Vac. B-ka (Biržiška). Latvių ir

mūsų periodinė spauda. Knygos, 1922 m. 2—3 Nr.

Kun. Pr. Būčys. Šv. Tėvo ir Latvijos Konkordatas. Laisvė, 35 Nr. 1922 m.

Dedalas. „Pabaltės Sąjunga". Lietuvos Žinios, 32 Nr. 1922 m.

Dedalas. Kryžkelėje. Lietuvos Žinios, 136 Nr. 1922 m.

Kar. Dineika. Iš latvių karo literatūros. „Mūsų Žinynas", 4 Nr. 1922 met.

(Elta). Latvių atstovas apie Lietuvą. Laisvė, 106 Nr. 1922 m.

(Elta). Iš Latvijos gyvenimo. Laisvė, 242, 243 Nr. 1922 m.

Endzelins, J. dr. prof. i-kamienų vienaskaitos naudininkas baltų kalbose. Švietimo Darbas, 3—6 Nr. 269 p. 1922 m.

S. Garbačauskas. Pabaltijos valstybės, Lietuvos Sportas, 2 Nr. 1922 m.

J. Gintautas. Lenkijos konferencijų su Pabaltijos valstybėms prospektai. Lietuva, 54 Nr. 1922 m.

Z. Indra. Iš Latvijos. Lenkija ir Latvių žemės reforma. Lietuvos Žinios, 2 Nr. 1922 m.

Z. Indra. Latvių gyvulių ūkis. Lietuva, 19 Nr. 1922 m.

A. Jakštas. Estijos ir Latvijos universitetų mokslo leidiniai. Laisvė, 150 Nr. 1922 m.

J.-kis. Ar neperdaug privilegijų. Lietuvos Žinios, 170 Nr. 1922 m. (Perspausdinta iš „Rygos Balso").

Kalvio sūnus. Latvių socialistinės spaudos paroda. Socialdemokratas, 5 Nr. 1922 m.

K. A. S. „Broliai". Laisvė, 123 Nr. 1922 m.

S. K. Dėl sienos su Latvija. Lietuva, 24 Nr. 1922 m.

Latviams. Biržuose įvykusio 1922 m. birželio m. 15 d. mitingo rezoliucija, pasirašyta įgaliotinių: P. Kairio, Jono Jokūbo Kuginio ir P. Klibo. Lietuvos Žinios, 119 Nr. 1922 m.

Laurinaitis. Rusai apie Pabaltijos valstybes. „Mūsų Žinynas" 4 Nr. 1922 m.

L. Latvių socialdemokratinis jaunimas. Žiežirba. Nemokamas „Socialdemokrato" priedas. 6 Nr. 1922 m.

J. L-tis. Latvių laikraščių 125 ir 100 metų jubilėjus. Atspindžiai 10 Nr. 1922 m.

J. L. Latvių spaudos 125 ir 100 m. jubiliejaus šventė. Lietuva, 53, 55, 56 Nr. 1922 m.

Lietuvos Informacijų Biuras (Amerikoj). Pabaltijos - Amerikos Draugijos vakarienė. Laisvė. 151, 152 Nr. 1922 m.

P. Matulionis. Lietuvių ir Latvių žemė. Reljefinis žemėlapis (paaiškinimai). Tilžėje, 1922 m. 16 p.

P. M. Iš Pabaltijūrio valstybių. Lietuvos Žinios, 24, 25, 33, 35 Nr. 1922 m.

N. Rygos jaunimo klausimu. Laisvė, 102 Nr. 1922 m.

N-is. Latvių pretenzijos į mūsų kraštą. Lietuvos Žinios, 118 Nr. 1922 m.

J. Pa-kis. Latvių-Lietuvių santykiai. Lietuvos Žinios, 79 Nr. 1922 m.

J. P. Iš Latvių-Lietuvių santykių. Laisvė, 65 Nr. 1922 m.

J. P. Teatro menas. „Blinda". Latvių scenoje. Lietuvos Žinios, 196 Nr. 1922 m.

M. P. Vaikų šventė Latvijoj. Lietuvos Žinios, 71 Nr. 1922 m.

M. P. Nedarbas Latviuose ir kova su juo. Lietuvos Žinios, 56 Nr. 1922 m.

—p. Latvijos atstovų Pabaltije pasitarimas. Lietuvos Žinios, 139 Nr. 1922 m.

„Rygos Garsas". Latvių spaudos sukaktuvės. Laisvė, 27 Nr. 1922 m.

Stellt. Kaip latviai rūpinasi sportu. Lietuvos Sportas 4 Nr. 1922 m.

A. Tamošaitis. Pabaltijos valstybių Mokytojų konferencija Rygoj. Mokykla ir Gyvenimas, 5—6 Nr. 1922 m.

Tumas, Laurinaitis, A. Klimas. Latvių 100 metinės spaudos sukaktuvės. Lietuvos literatų Dr. sveikinimas. Lietuva, 17 Nr. 1922 m.

Žinąs. Pavojingos dovanos. Lietuva, 74 Nr. 1922 m.

Urs., A. Latvijos švietimo įstaigoms įstatymas. Švietimo Darbas. 7 Nr 44 p., 131 p. 1922 m.

Vireliūnas, A. Užsieniai. Latvija. Švietimo Darbas, 11 Nr. 493 p., 12 Nr. 515 p. 1922 m.

1923 m.

J. Ambr. Prof. Būgos ir prof. Volterio paskaitos apie Kuršius. Lietuva, 221 Nr. 1923 m.

Ardickas. III-ji Rygos pramonės ir žemės ūkio paroda, Lietuva, 220, 221 Nr. 1923 m.

M. Bagdonas. Pabaltės valstybių sąjungos reikalu. Lietuva, 236 Nr. 1923 m.

M. Bgd. Pasikalbėjimas su p.

Aukštuoliu, Lietuvos atstovu Latvijai ir Estijai. Lietuva, 244 Nr. 1923 m.

M. Bagdonas. Latvijos penkerių nepriklausomybės metų šventei paminėti. Lietuva, 263 Nr. 1923 m.

Baikštys. Lietuvių ir latvių susiartinimas. Lietuva, 171 Nr. 1923 m.

Baikštys. Lietuvių vaišės Rygoj. Lietuva, 174 Nr. 1923 m.

K. Baikštys. Del šmugelio Latvijos pasieny. Lietuva, 217 Nr. 1923 m.

K. Barkštys. Ūkininkų vargai Latvijoj. Lietuva, 285 Nr. 1923 m.

B. Meškos patarnavimas (Del A. Vienuolio „Paskenduolės" latviško vertimo). Lietuvos Žinios, 113 Nr. 1923 m.

b. p. „Lietuvių ir Latvių Vienybės" paskaita apie Klaipėdos kraštą. Lietuva, 35 Nr. 1923 m.

b. p. Latvių spauda del Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių. Lietuva, 43 Nr. 1923 m.

b. p. Prancūzų ir Latvių prekybos santykiai. Lietuva, 56 Nr. 1923 m.

b. p. Gyvulių auginimas Latvijoje ir užsieniuose. Lietuva, 62 Nr. 1923 m.

b. p. Latvių spauda del Ambasadorių nutarimo Vilniaus reikalu. (Ištraukos iš laikraščių: „Jaunakas Zinas", „Latvis", „Latvijas Vestnesis", „Latvijas Kareivis", „Rygos Balsas"), Lietuva, 75 Nr. 1923 m.

b. p. Apie cukraus pramonės įvedimą Latvijoje. Lietuva, 94 Nr. 1923 m.

b. p. „Latvių-Lietuvių Vienybės" raštas Saemai. Lietuva, 104 Nr. 1923 m.

b. p. Latviai ir Latgalija. Lietuva, 130 Nr. 1923 m.

b. p. Latviai del Klaipėdos uosto konferencijos. Lietuva, 130 Nr. 1923 m.

b. p. Latvijos turtas. Lietuva, 181 Nr. Nr. 1923 m.

b. p. Klaipėda ir Latvija. Lietuva, 193 Nr. 1923 m.

b. p. Latvių draugijų skaičius. Lietuva, 198 Nr. 1923 m.

b. p. Dar del Latvių draugijų skaičiaus. Lietuva, 204 Nr. 1923 m.

b. p. Užsieniai ir Latvijos rinka. Lietuva, 215 Nr. 1923 m.

b. p. Iš Latvijos ir Estijos (žemės ūkio krizis). Lietuva, 293 Nr. 1923 m.

b. p. Latvijos-Lietuvos sąjungos klausimas Latvių spaudoj. Lietuva, 193 Nr. 1923 m.

b. p. Iš Latvijos ir Estijos. Lietuva, 293 Nr. 1923 m.

(Elta). Sovietų pažiūra į Latvių - Estų aliansą. Lietuva, 294 Nr. 1923 m.

b. p. „Latvijos Kareivis" užsimano Palangos. Lietuvos Žinios, 35 Nr. 1923 m.

b. p. Latvijos mokytojų ekskursija Lietuvoj. Lietuvos Žinios, 136 Nr. 1923 m.

b. p. Latvijos profesinių sąjungų suvažiavimas. Socialdemokratas, 2 Nr. 1923 m.

b. p. Del II Pabaltijos Mokytojų konferencijos. Mokykla ir Gyvenimas, 4—5 Nr. 1923 m.

K. Būga. Dvina. Tauta ir Žodis, I tom. 92 psl. 1923 m.

K. Būga (recenzijos) Tauta ir Žodis, 1923 m. I tom.

Latvijas vietu vardi (376, 442 p.); Prof. P. Šmidta. Lekciju konspekts ievads baltu filologija (407 p.); Filologu biedribas raksti II sėjums (408 p.); prof. P. Šmidts, Valuodas k'lūdas nu gr'ūtumi (409 p.); A. Švabe, Latvju kulturas vėsture (410 p.); E. Bleses ievads valodnieciibā (411 p.); J. Endzeliu, Lettische Grammatik (423 p.).

C. C. Pasikalbėjimas su p. Aukštuoliu, Lietuvos atstovu Latvijai. Lietuva, 266 Nr. 1923 m.

Karolis Dineika. Fizinis lavinimas kaimynuose ir pas mus. Lietuva, 293 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvių, Suomių ir Ukrainiečių spauda apie Klaipėdą. Lietuva, 23 Nr. 1923 m.

(Elta). Latviai del Palangos. (Ištrauka iš latv. laikr. „Latvijas Kareivis"), Lietuva, 35 Nr. 1923 m.

(Elta). Latviai apie Pabaltės valstybių politiką. Lietuva, 58 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvių laikraščiai. Lietuva. 58 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvijos ekonominė politika. Lietuva, 58 Nr. 1923 m.

(Elta). Apie Pabaltės valstybių ir Rusijos santykių politiką. Lietuva, 60 Nr. 1923 m.

(Elta). Mirė Krišjanis Barons. Lietuva, 60 Nr. 1923 m.

(Elta). Barono Krišjano laidotuvės. Lietuva, 67 Nr. 1923 m.

(Elta). Iš Latvijos santykių su Lenkija. Lietuva, 68 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvijos prekyba su Rusija. Lietuva, 83 Nr. 1923 m.

(Elta). Iš Pabaltės Valstybių studentų Konferencijos. Lietuva, 85 Nr. 1923 m.

(Elta). Apie Latvių - Estų - Lenkų-

Suomių prekybos rūmus. Lietuva, 104 Nr. 1923 m.

(Elta). Lenkija — Latvijos tiltas Mažojon santarvėn. Lietuva, 106 Nr. 1923 m.

(Elta). Del bažnyčios Latvijoj. Lietuva, 139 Nr. 1923 m.

(Elta). Naujas Ministerių Kabinetas Latvijoje. Lietuva, 145 Nr. 1923 m.

(Elta). „Dainų Dienos" Latvijoje. Lietuva, 145 Nr. 1923 m.

(Elta). Naujojo Latvijos Ministerių Kabineto deklaracija. Lietuva, 146 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvių - Lietuvių Vienybės ekskursija. Lietuva, 147 Nr. 1923 m.

b. p. Latvių mokytojų ekskursija Šančių vid. mokyklos parodoje. Lietuva, 149 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvijos Ministerių kabineto sudarymo procesas. Lietuva, 152 Nr. 1923 m.

(Elta). Pabaltės Valstybių konferencijos darbai ir jų atbalsiai. Lietuva. 162 Nr. 1923 m.

(Elta). Rygos konferencijos atbalsiai Lenkijoje. Lietuva, 613 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvių spauda dėl Rygos konferencijos. Lietuva, 165 Nr. 1923 m.

(Elta). Polemika dėl Lenkijos santykių su Pabaltės valstybėmis. Lietuva, 168 Nr. 1923 m.

(Elta). Mejerovičiaus pasikalbėjimas su spaudos atstovu apie Rytų taiką. Lietuva, 172 Nr. 1923 m.

(Elta). Rygos ekskursija. Lietuva, 175 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvių spauda dėl Lietuvių ekskursijų. Lietuva, 178 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvių spauda dėl Lenkų užsienių politikos. Lietuva, 185 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvija ir Lenkija. Lietuva, 200 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvių pasiuntinys apie Latvių - Lietuvių santykius. Lietuva, 208 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvijos diplomatas apie Pabaltės santykius su Anglija. Lietuva, 216 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvijos valdžia ir Lietuva. Lietuva, 217 Nr. 1923 m.

(Elta). Gerėja Latvių - Lietuvių santykiai. Lietuva, 228 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvijos ekonominė padėtis. Lietuva, 236 Nr. 1923 m.

(Elta). Atlyginimo už nusavintą žemę klausimas Latvijoj. Lietuva, 245 Nr. 1923 m.

(Elta). Estijos ir Latvijos konferencija Taline. Lietuva, 253 Nr. 1923 m.

(Elta). Latvių spauda apie savo vyriausybės darbus. Lietuva, 280 Nr. 1923 m.

(Elta). Lietuvos Latvijos prekyba. Lietuva, 282 Nr. 1923 m.

(Elta). Estijos Latvijos sutarčių ratifikavimas Latvijos seime. Lietuva, 287 Nr. 1923 m.

J-lė. Latvių sensacininkai ir Klaipėda. Lietuva, 26 Nr. 1923 m.

A. Gaidamavičius. Latvių užsienių prekybos įstatymas centre ir Rusuose. Lietuva, 36 Nr. 1923 m.

B. Kalnin'as. Reakcija ir Socialdemokratai Latvijoj. Socialdemokratas, 34 Nr. 1923 m.

Latvių Įgaliotojo Ministerio Lietuvai p. Seya kalba įteikiant Lietuvos Respublikos Prezidentui kredencijalus ir Resp. Prezidento atsakymas. Lietuva, 166 Nr. 1923 m.

K. Marčiulionis. Pabaltės valstybių studentų konferencija. Lietuva, 92 Nr. 1923 m.

Mikų Dėdė. Latvių dainų beklausant. Lietuva, 178 Nr. 1923 m.

Vl. Parausvinis. Estų, Latvių ir Lietuvių Ministerių Kabinetai. Lietuvos Žinios, 143 Nr. 1923 m.

J. P. Pabaltės valstybių Sąjunga ir lietuvių - lenkų santykiai latvių dienraščio šviesoje. Lietuva, 121, 122 Nr. 1923 m.

Ist. Pa-kis. Laiškas iš Rygos. Latvių spaudos šventė. Lietuva, 60 Nr. 1923 m.

(Iš „Rigaische Nachrichten" Nr. 53). Latvijos finansinė padėtis ir jos biudžetas 1923—24 metams. Lietuva, 82 Nr. 1923 m.

P. Ruseckas. Iš „Lietuvių - Latvių Vienybės Dr-jos". Lietuvos Žinios, 221 Nr. 1923 m.

Kun. A. Sabaliauskas. Dėl Kraterio Lietuvos - Latvijos pasieny. Lietuva, 293 Nr. 1923 m.

Telšiškis. Laiškas iš Rygos. Lietuvos Žinios, 212, 236 Nr. 1923 m.

T-kis. Lietuviai Latvijoje. Lietuva, 10 Nr. 1923 m.

Kan. J. Tumas. Nepriklausomoje Latvijoje. Lietuva, 175, 176, 177 Nr. 1923 m.

A. Vaičiūnas. Neužmirškime Rygos Lietuvių. Lietuva, 18 Nr. 1923 m.

Vireliūnas, A. Užsieniai. Latvija. Švietimo Darbas, 1 Nr. 50 p., 2 Nr. 144 p. 1923 m.

A. Vireliūnas. M. Skujeneeks, Latvija, zeme un eedzivotaji, Riga, 1922. Recenzija. Švietimo Darbas, 6—7 Nr. 491 p. 1923 m.

Inž. Vizbaras. Siena su Latvija. Lietuva, 46 Nr. 1923 m.

1924 m.

A. Latvių vidaus padėtis. Lietuva, 212 Nr. 1924 m.

Age. Lietuva ir Latvija. Lietuvos Žinios, 235 Nr. 1924 m.

Age. Latvijos nepriklausomybės sukaktuvės. Lietuvos Žinios, 261 Nr. 1924 m.

Albė. Latvijos gen. Snikerio įspūdžiai iš Lietuvos. Lietuva, 116 Nr. 1924 m.

K. Augustinas. Iš Latvijos pasienio. Lietuva, 34 Nr. 1924 m.

B. Latvių ir lietuvių pramonininkų ir pirklių pasitarimas. Lietuvos Žinios, 201 Nr. 1924 m.

K. B. Latvių spauda apie Lietuvą. Lietuva. 19 Nr. 1924 m.

K. B. Latvių pinigų reforma. Lietuva, 42 Nr. 1924 m.

K. B. Suomiai ir Latviai dėl Kauno konferencijos. Lietuva, 66 Nr. 1924 m.

K. B. Latviai apie Klaipėdą ir mūsų susiartinimas su jais. Lietuva, 70 Nr. 1924 m.

K. B. Latvijos 1924 m. statistikos knyga. Lietuva, 64, 72 Nr. 1924 m.

M. Bagdonas. Kauno konferencijai artėjant. Lietuva, 108 Nr. 1924 m.

b. p. Latvių Lietuvių Vienybės Draugijos metinis susirinkimas Rygoje. Lietuva, 80 Nr. 1924 m.

b. p. Latvių Teatro gastrolės Kaune. Lietuva, 133 Nr. 1924 m.

b. p. IV Rygos parodos atidarymas. Lietuva, 166 Nr. 1924 m.

b. p. Latvijos atstovo kalba ir Respublikos Prezidento atsakymas. Lietuva, 166 Nr. 1924 m.

b. p. Latviai apie Vilnių. Lietuva, 185 Nr. 1924 m.

b. p. Pas p. p. Latvijos Ministerius. Lietuvos Žinios, 114 Nr. 1924 m.

b. p. Kauno Konferencija. Lietuvos Žinios, 114, 115, 116 Nr. 1924 m.

b. p. J. Rainis. Lietuvos Žinios, 125 Nr. 1924 m.

K. B-ys. Švietimas Latvijoje. Lietuva, 7 Nr. 1924 m.

K. B-ys. Latvių spauda palyginant mūsiškę. Lietuva, 10 Nr. 1924 m.

K. B-ys Antisemitizmas Latvijoje. Lietuva, 13 Nr. 1924 m.

Buvęs. Ekskursija Rygon. Lietuvos Žinios, 155 Nr. 1924 m.

Prof. **K. Būga.** Aisčių praeitis vietų vardų šviesoje. Kaunas, 1924 m.

C. C. Pasikalbėjimas su atstovu p. Aukštuoliu. Lietuva, 91 Nr. 1924 m.

D. Latviai rengia naujus įstatymus. Lietuva, 115 Nr. 1924 m.

D. Latviai ir užsieniai. Lietuva, 161 Nr. 1924 m.

D. Niedros sūkury. Lietuva, 214 Nr. 1924 m.

D. Ar kaltas Niedra? Lietuva, 218 Nr. 1924 m.

A. D. Latvių susisiekimo reikalai. Lietuva, 99 Nr. 1924 m.

A. D. Latvių šauliai, Lietuva, 114 Nr. 1924 m.

A. D. Latvių spauda apie Lietuvą. Lietuva, 148 Nr. 1924 m.

A. D. Iš Latvių universiteto. Lietuva, 164 Nr. 1924 m.

A. D. Iš latvių literatūros. I rink. Recenzija. Krivulė. 12 Nr. 1924 m.

S. Dalinkevičius. Ekskursija į Rygą. Lietuva, 154 Nr. 1924 m.

Dedalas. Prieš Kauno Konferenciją. Lietuvos Žinios, 112 Nr. 1924 m.

Dedalas. Kauno Konferencijai įvykus. Lietuvos Žinios, 124 Nr. 1924 m.

A. Dilys. Estų ir Latvių Sąjungos bendrasis frontas. Lietuva, 85 Nr. 1924 m.

A. Dilys. Lenkų ir latvių santykiai. Lietuva, 100 Nr. 1924 m.

A. Dilys. Latvių „Brolių Kapai" ir kodel pas mus šis reikalas nesutvarkytas. Lietuva, 180 Nr. 1924 m.

Dl. Šis tas apie latvių laikraščius. Lietuva, 184 Nr. 1924 m.

L. D. Tarptautinės Baltijos valstybių parodos. Lietuva, 114 Nr. 1924 m.

(Elta). Ką sako Latvijos ministerių prezidentas. Lietuva, 5 Nr. 1924 m.

(Elta). Ko Latviai laukia iš Varšuvos, Rygos ir Kauno konferencijų. Lietuva, 11 Nr. 1924 m.

B. d.

Švietimo Ministerijos Knygų Leidimo Komisijos leidinys 361 Nr.
Redaktorius Vaclovas Biržiška **Tiražas 500 egz.**

Akc. „Varpo" B-vės spaustuvė, Kaunas, Gedimino 38.